

1
ERA.T-76.1.944

P-1066

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU RIIKLIK EHITUSKOMITEE
TEADUSLIK RESTAUREERIMISE TÖÖKODA

OBJEKT: Tallinna vanalinn

ŠIFR. NR.: TT-2-68

TELLIJA: Tallinna Arhitektuuri Mälestusmärkide

Kaitse Inspeksioon

TEOSTAJA: Teaduslik Restaureerimise Töökoda

Väljavõtted Tallinna vanematest

kinnisturaamatutest

XVII osa

Direktor: V. Saks

Peainsener: K. Aluve.

Projekt-sektori
juhataja: V. Viikholm.

Peaspetsialist
ajaloo alal: H. Üprus.

Peaspetsialist
arhitektuuri alal: R. Zobel.

Objekti autor: -

TALLINN 196 9

2

Väljavõtted Tallinna vanimatest kinnistu-
raamatutest, koostatud L.Tiigi poolt 1968.a.

Jrk. nr.	Kinnistu aadress	Kinnistu nr-d	Lehtede arv
1.	Posti 8 / Müürivahe 9	518	3,5
2.	Posti 8 / Müürivahe 9	517	3,5
3.	Posti 8 / Müürivahe 9	516	3,0
4.	Posti 8 / Müürivahe 9	515	3,5
5.	Posti 6 / Müürivahe 7	513-II	2,5
6.	Posti 6 / Müürivahe 7	513-I	4,5
7.	Posti 2	545-II	1,0
8.	Harju 25 / Posti 2	545	5,0
9.	Harju 27	544	5,5
10.	Harju 29	542	3,0
11.	Harju 31	540	4,0
12.	Harju 33	538	4,5
13.	Harju 35	534	4,0
14.	Harju 37	533	5,0
15.	Harju 39	532	1,5
16.	Harju 41	528	3,0
17.	Harju 43 / Müürivahe 1	526	3,5
18.	Müürivahe 5	522-II	4,0
19.	Müürivahe 7	522-I	2,5
Kokku:			67,0

67,0 : 24 = 2,79 a/pg. 2,79 x 81 = 225,99

(akteeritud jaanuarikuus 1969.a.)

M. Zobel
/R. Zobel.)

See oli nurgakinnistu vastu Karjavärvat.

22.04.1398 (Erbebuch III, 425) Johannes Vilter (de schüler) loovutab oma isale kuulunud kinnistu, s.o.

linnamüüri juures asuva nurgamaja (orthus bi der müren) Bernd Koke'le, koos päraldistega ümberringi. Johannes Vilterile kuulub 60 mk., millelt tuleb maksta renti 4 mk. lihavõtteks.

15.07.1398 (Erbebuch III, 436) Bernd Kock loovutab Vilterile kuulunud maja raehärra Euerd Holloger'ile. Johannes Vilterile kuulub siin 60 mk., millelt 4 mk. renti tuleb tasuda lihavõtteks.

Hilisem lisand: härra Euerd Holloger on selle kinnistu loovutanud Hinrick Beerman'ile. Härra (vaimulik) Johan Vilter'ile kuulub 30 mk., millelt renti makstakse 2 mk. lihavõtteks. (Johannes Vilter oli õpilasest saanud juba preestriks.)

8.03.1425 (Erbebuch III, 936) Hinrik Bermani vöormündrid (bürgermeister Euerd Holloger ja raehärra Herman Husman) loovutavad Hinrik Bermanile kuulunud kinnistu, mis asub nurgal vastu Karjavärvat (uppe deme orde vor der karieporten), kiviraidurija, Jacob Sevenkunste'le.

- See sai kodanikuks 1421. aastal.

23.04.1434 (Rentenbuch 855) Jacob Sevenkunst laenab Hinrik Summermani lapse vöormündritelt 100 mk.

7.07.1452 (Erbebuch III, 1293) Hinrik Sevenkunst loovutab oma isale, Jacob Sevenkunstile kuulunud kinnistu, mis asub Posti tänavaX nurgal, vastu Karjavärvat (in der quappenstrate uppe deme oerde vor der karieporten) Hinrik Summerman'ile. (Selle isa sai kodanikuks 1424.a.)

2

1509.a. (AHB, 216-a) härra Johan Viandt, kui Hans Richar-
desi volinik, loovutab raehärrale Jürgen Menth'ile Posti
tänavaga nurgal vastu Karjavärvat asuvad puumajad (de
holtene wonhußere, de holtten plancke genometh).

- Jürgen Menth sai kodanikuks 1487 ja raehärraks 1504
ning koostas oma testamendi 1512. aastal. Tema oli abielus
Gertrud Pepersackiga.

14.08.1527 (Aa 16, nr. 198) kinnitatakse, et "de holtene
plancke" nimeline kinnistu on veel surnud raehärra Jürgen
Menthi nimel.

18.10.1530 (AHB, 216-a) Steffen Menth loovutab eelmainitud
elamud, de holtten plancke genometh, mis asuvad Posti tänavaga
nurgal vastu Karjavärvat (oma õemehele) Cornelius Gubber-
Ben'ile.

- Viimane pärines Brabandist, tuli Tallinna 1519 ja sai
kodanikuks 1521. aastal. Tema täielik nimi oli Cornelius
Huberts Sohn van Eylen.

21.10.1547 (AHB, 216-a) surnud Cornelies Gubbertzeni lese
ja laste võõrmündrid loovutavad Posti tänavaga nurgal vastu
Karjavärvat asuva maja ja õue Jacob Egbers'ile.

- See sai kodanikuks 1546.a. ja 1548.a. nimetatakse kui
Tönnies Boismani sugulast.

24.10.1606 (AHB, 216-a) surnud Jacob Egbersi pärijate
võõrmündrid loovutavad eelmainitud maja ja õue Moritz
Schröder'ile. - Seda mainitakse kodanikuks 1574 ja 1594.a.
ning 7.05.1618 on tema pärijad tasunud viimase võla majalt.

9.05.1620 (AHB, 215-b, NHB, 296) Herman Wöstmani volinik
loovutab maja ja kinnistu, mis asub Posti tänavaga nurgal,
vastu Karjavärvat, Oleviste pastorile, magister Henricus

3

5

Vestringius'ele.

- See alustas oma karjääri 1603.a. Niguliste diakonina, sai 1608.a. Oleviste ülemõpetajaks ning lõpuks ka kohalikuks superintendendiks kuni suri 1650.a.

24.04.1638 (NHB, 296) tema volinikuna loovutab Bartold Dellinghusen selle nurga kinnistu Adam Heidrichi maja (nr. 517) kõrval, bürgermeistrile, dr. jur. Fridricus Wilbrant'ile.

- Seepärines Mecklenburgist, sai 1631.a. rae sündikuks, 1635 bürgermeistriks kuid lahkus juba 1640.aastal, siirdudes tagasi Rostocki.

21.10.1642 (NHB, 296) tema volitusel loovutab tema vend Claus Willebrand (Tallinna kod. 1634. aastast) selle kinnistu Hinrich Buesch'ile.

- See puudub kodanikeraamatus, kuid oli Suurgildi vanemaks ja suri 1658.a. Tema lesk, Franciscus Illyricuse tütar Gerdrutha suri 1668.a.

26.10.1655 (NHB, 296-a) raehärra Cordt Meuseler (Stadt-Bauherr) oma ametiülesandeks müüb samale Heinrich Bueß'ile linnamüüri äärest (Müürivahe tänaval) tühja platsi, 25 sülda pika ja 1,5 sülda laia, mis asub tema toa akna vastas ja ulatub Adam Heidrichi küünist ~~XXXX~~ kuni kaevuni

- Registreerimatult läheb kinnistu edasi tema 1664.a. abiellunud tütre Agneta Gerdruta mehele, advokaat

Magnus Derling'ile (sai kodanikuks 1674, raehärraks 1699 ja suri 1693). Selle pärijaiks olid: poeg Magnus Derling ning tütar Elisabeth, kes 1711.a. abiellus ülem-maakohtu sekretäri Justus Johan Riesenkaampfiga.

28.10.1726 (NHB, 296-a) eelmainitud kahe pärija nimel

4

6

loovutatakse surnud Hinrich Buesi nimel olev ja päradi
teel Derlingitele langenud elamu Posti tänava nurgal ja
küttepuude plats linnamüüri ääres (Holtzraum-Platz)
kaupmehele, Magnus Magnusson'ile.

- See pärines Haapsalust, sai Tallinna kodanikuks 1724,
oli Suurgildi vanemaks ja suri koos naisega 1761. aastal.
Ta oli abielus Johan Mathias Arveliuse lesegga, kaupmees
Michael Krey tütre Gerdrutaga.

Pärijatelt läks kinnistu üle kaupmehele Wilhelm Ernst
Gantz'ile, kes sai kodanikuks 1773 ja suri 1794. Ta oli
abielus nootari Thomas Hippiuse tütre Dorothea Elisabethiga,
kes suri 1792. aastal.

Kinnistu nr. 518 järgmised omanikud olid:

13.06.1816 - Johan Wilhelm Wiedemann, pagarite olderman

24.08.1820 - dr. Nybergi lesk, sünd. Hedwig Margareta Haecks

21.09.1820 - keiserlik posti departemang

Juba 1816. aastaga alates on kinnistud nr-id 518, 517 ja
516 ühiste omanikkude käes ja seejärel ka ilmselt ümber
ehitatud neil leidunud hooned.

Vastu Karjavärvavat asunud nurgakrunt oli nr. 518 ja käesolev asus otse selle kõrval. Siin asus 1540. aastal kaks väikest elamut, mis ilmselt laenude tasumata jätmise tõttu olid langenud Niguliste kirikule. Märgineme neid nr. 517 ja 516.

5.11.1540 (AHB, 217-a) Niguliste kiriku eestseisjad loovutavad kaks ~~XXXXXX~~ väikest elamut, mis asuvad surnud Cornelius GubberBeni (nr. 518) ja Michell knakenhouweri (Todde, nr. 515) vahel Posti tänaval, Bartolt Encke (kod. 1538.a.) kasutüttele Elszeke'le.

10.11.1541 (AHB, 217-a) Bartelt Encke ja Hans Wegener (kod. 1530.a.) kui ElBeke võõrmündrid loovutavad ühe maja, mis asub surnud Gornelius Gubberseni (nr. 518) ja Bartelt Encke maja (nr. 516) vahel, Mychael boddekeri (= püttsepp) tütrele Elsecke'le.

- Michael bodeker oli kodanik juba 1535. aastal.

11.10.1564 (AHB, 217-b) surnud Michael boddekeri lese, nüüd Henrich Howeri naise võõrmündrid loovutavad tema elamu, maja ja õue, mis asuvad Posti tänaval, surnud Jacob Egbersi (nr. 518) ja Hans sniddekeri (nr. 516) vahel, Henrich Howeri lastele (Catharine, Gretke ja Henrich) kui nende isale lubatud kaasavara.

- Henrich Houwer sai kodanikuks 1548 ja oli ametilt kingsepp.

Juures on klausel: Henrich Howeri naisele Elina'le peab jääma majas vaba ja rahulik eluruum ning prii kost ning muu vajalik ja üks teenijatüdruk (mit frier kost und noturft und ok mit einer maget).

6 8

12.11.1577 (AHB, 217-b) surnud Hinrich Howeri laste
vöormündrid loovutavad eelmainitud maja ja kinnistu,
mis asub Hans schniddekeri maja (nr. 516) kõrval,
Matthias Buschile.

- Viimane sai kodanikuks 1572.a. kingsepana, oli 1591-
-1593 kingseppade oldermaniks.

19.04.1608 (AHB, 217-b) Simon Kisselingh (kod. 1603,
kingsepp) loovutab Marten Jennes'ile (kod. 1604.a.)
surnud Matthias Buschi maja ja kinnistu, vastavalt Marteni
naise soovile. (Abiellus Matthias Buschi tütrega).

27.04.1619 (AHB, 217-b; NHB, 295) surnud Marten Jennese
volinikuna loovutab Lorentz Reimers (kod. 1604, rätsep)
temale kuulunud kinnistu Martin Siegell'ile.

- Martinus Siegell sai kodanikuks 1610.a., oli rätsep
ja 1630.a. ameti olderman.

2.05.1637 (NHB, 295) Martin Siegell loovutab oma kinnistu,
mis asub härra superintendendi Henricus Vestringi (nr. 518)
ja Michell Lange (nr. 516) vahel, Adam Heidrich'ile.

- See puudub kodanikeraamatus.

7.11.1656 (NHB, 295) linna kämmerer Michel Paulsen loovu-
tab Adam Heidrich'ile tühja platsi linnamüüri ääres sama
pikalt kui ulatuvad tema kaks maja (nr. 517 ja 516)

(Assauve) tornist kuni rentslini (von dem Thurm bis ~~XXX~~
an den Rönnestein). (Nr. 518 sai 1,5 sülla laiana. Järe-
likult oli tänava keskele sillütuskivid laotud teisiti
kui tavaliselt ja see osa pidi jääma vabaks kõnniteena.)

28.10.1698 (NHB, 295) surnud Adam Heidrichi pärijad loo-
vutavad temale kuulunud maja ja kinnistu, mis asub surnud
Magnus Derling (nr. 518) ja samuti surnud Chritoph Lohmani

7

(nr. 516) vahel, Gustav Johan Lüders'ile.

- See pärines Tartumaalt, sai Tallinna kodanikuks 1697 kaubasellina, abiellus Anna Wilckeniga ning suri koos naisega katku 1710. aastal.

23.10.1706 (NHB, 295-a) Gustav Johan Lüders loovutab oma elamu seemiseparkalile Martin Frisel'ile.

- Martin (II) Friesel sai kodanikuks 1701 ja abiellus rätsepmeistri ning oldermani Johan Bähri tütre Agnetaga.

26.10.1716 (NHB, 295-a) Christian Krey ja lipnik Gustav Johan Barlen on selle kinnistu müünud Stuttgartist pärinevale vaseseppale, Jacob Köppinger'ile (sai Tallinna kodanikuks 1711, kuid nüüd juba surnud) ning loovutavad kinnistu nüüd tema lese, Catharina Elisabeth Greineri uuele mehele, rätsepmeistrile Johan (Andreas) Bering'ile.

- Viimane sai kodanikuks 1709, oli rätsepa-ameti oldermaniks vaheaegadega 1722-1737 ning lõpuks ka Kanuti gildi oldermaniks kuni suri 1753. aastal. Tema kätte koondus lõpuks viis kinnistut.

1724.a. elas selles majas kübarsepp Salomon Springer, kes oli kodanik 1714-1754! Siis nimetati seda Springeri majaks.

26.04.1743 (NHB, 295-a) Kanuti gildi olderman Johan Berinck loovutab oma kinnistu, mis asub Magnus Magnussoni (nr. 518) ja Carl Wilhelm Hoffhärberi maja (nr. 516) vahel, pagari-
meistri Carl Gustaf Döest'i lesele, proua Anna Margareta Nürnberg'ile.

- Carl Gustaff Döest pärines Viiburist, sai Tallinna kodanikuks 1735 ja suri 1741. aastal. Tema lesk abiellus 1746.a. uuesti pagariga Casper Kohlhoff'iga, kes pärines Pommerist, sai Tallinna kodanikuks 1745 ning suri 1762.a. Tema eel-

8

10

mainitud naine resp lesk suri alles 1793.a.

Kinnistu nr. 517 järgmised omanikud olid:

28.11.1789 - Johan Wilhelm Wiedemann, pagar

24.08.1820 - dr. med. Karl Johan Nybergi (1759-1812) lesk,
proua Hedwig Margareta, sünd. Haecks.

21.09.1820 - keiserlik posti-departemang, postimaja

27.09.1835 - dr. Christian von S . . .

25.01.1838 - F . . F ... Cederhilm, l. gildi kaupmees

Märkus: juba pagarimeister Joh.Wilh. Wiedeman koondas
siin oma kätte kolm kinnistut -

1789.a. - nr. 517

1791.a. - nr. 516

1816.a. - nr. 518

Koos läksid need kolm 1838.a. kaupmees Cederhilmi (varemini
~~SENERKÖLIXK~~ Söderholm) kätte, kes 1843.a. omandas lisaks
veel nr. 515.

Karjavärava juurest alustades on see kolmas (nr-id 518, 517, 516, 515).

Laenude tasumata jätmise tõttu oli siin kaks kinnistut (nr-id 517 ja 516) 1540. aastaks langenud Niguliste kirikule.

5.11.1540 (AHB, 217-a) Niguliste kiriku eestseisjad loovutavad kaks väikest elamut, mis asuvad surnud Cornelius GubberBeni (nr. 518) ja Michell knakenhouweri (Todde, nr. 515) vahel, Posti tänaval, Bartolt Encke kasutütrele Elszeke'le.

- Bartolt Encke sai kodanikuks 1538. aastal.

10.11.1541 (AHB, 217-a) loovutavad ElBeke vööründrid neist ühe (nr. 517) Michael boddeker'ile (=püttsepp), kes sai kodanikuks juba 1535. aastal. Seega jäi ElBekele kui Bartolt Encke hoolealusele kätte nr. 516.

10.11.1553 (AHB, 217-a) surnud Hans Karue tütre Elseche, nüüd Hans van der Haue naise vööründrid loovutavad samale Hans van der Haue'le kaasavarana maja ja öue, mis varemini oli rae poolt inkasseeritud (enne 1540.a.) ja asub Posti tänaval, Jacob Egbersi (nr. 518, siin on eksitus!) ja Michael Todde (nr. 515) maja vahel.

- Hans von der Hauen alias Hans tor Haue sai kodanikuks 1543 ja oli ametilt nikerdaja (sniddeker). Ta on surnud enne 1581. aastat.

22.10.1583 (AHB, 217-a) surnud Hans schniddekeri lese ja laste vööründrid loovutavad nende maja ja kinnistu Michael Lange'le.

- Viimane sai kodanikuks 1578 ja oli 1596.a. kingseppade

ameti olderman.

1615. aastal viidatakse siia kui Ingbrecht Kießlingi majale. Nähtavasti on siin mõeldud kingseppa Kießlingi, kes sai kodanikuks 12.01.1603.

19.10.1649 (NHB, 294) kohtufoogt oma ülesandeis loovutab Adam Heidenreich'ile (nr. 517 omanik) maja ja kinnistu, mis asub tema maja (nr. 517) ja surnud Hans Kohlmani maja (nr. 515) vahel.

- Adam Heidenreichi pojast Antonist sai Keila pastor (1659-1692) ja praost, kelle kaks väimeest olid samuti pastorid: Peter Anton Udam, Lihulas 1672-1710 ja Georg Schultz, Ridalas 1683-1710.

15.10.1695 (NHB, 294) surnud praosti Anthony Heidrichi pärijate ja tema eelmainitud kahe väimehe volinikud loovutavad 4.02.1684 sõlmitud lepingu alusel elamu, mis asub surnud Adam Heidrichi (nr. 517) ja samuti surnud Martin Frieseli maja (nr. 515) vahel, koos linnamüüri ääres asuva kuuriga ülem-sekretärile Joachim Gernet'ile.

- Viimane pärines Pommerist, sai Tallinnas ülem-sekretäriks 1692, sündikuks 1710, samuti bürgermeistriks ning suri veel 1710. aastal katku. Ta oli abielus eelmainitud pastori Anton Heidrichi tütre Hedwig Sidonia'ga, kes suri 1743. aastal.

15.10.1695 (NHB, 294-a) Joachim Gernet loovutab 6.11.1694 sõlmitud lepingu alusel eelmainitud kinnistu Christopher Lohmani lesele, proua Dorothea Burchart'ile.

- Christoff Lohman pärines Lüübekist, sai Tallinna kodanikuks 1677 kaupmehena ja suri 1691.a. Ta oli abielus Johan Haeeksi lese, Dorothea Burchart'iga kes suri 1710.a.

11

13

Seejärel sai kinnistu valdajaks nende poeg, kaupmees Berend Lohman, kes sai kodanikuks 1711. aastal, abielludes kaupmehe Arendt Emmermani tütre Elisabethiga.

16.10.1733 (NHB, 294-a) Berend Lohman (Christophs Sohn) loovutab kinnistu, mis asub Johan Behringki (nr. 517) ja Johan Gödersi (nr. 515) vahel, Carl Wilhelm Hofhärber'ile.

- Carl Wilh. Hofherber pärines Viljandist, sai Tallinna kodanikuks 1714 kaupmehena, oli Suurgildi vanemaks ja suri 1749. aastal. Ta oli abielus kaupmehe Arent von Huseni lese, Anna Elisabeth Haecks'iga (+1758).

24.10.1746 (NHB, 294-a) sissekandest selgub, et C.W. Hofherber oli kinnistu müünud edasi leitnant Hinrich Julius Heincke'le, kelle surma järel see nüüd loovutatakse Kohtufoogti poolt nõõbitreialile (Knopfmacher) Johan Heinrich Seeler'ile.

- Viimane pärines Dessau'st sai Tallinna kodanikuks 1737 ja suri 1759. Tema lesk, Margareta Plaetz abiellus 1760.a. uuesti Malmöst pärineva nõõbitreiali Sven Schröder'iga, kes sai kodanikuks 1760 ja suri 1767. Lesk ise suri 1776. Kinnistu nr. 516 järgmised omanikud olid:

- kontrolööri Brossi lesk, sünd. Witt.

08.04.1791 - Johan Wilhelm Wiedemann, pagarimeister

Viimane liitis selle kinnistu nr. 517 juurde.

Posti 8 / Mürivahe 9

Kinnistu nr. 515

Karjavärava juurest alates oli see Posti tänaval neljas kinnistu - nr-id 518, 517, 516 ja 515.

Käesolev kinnistu oli endiselt omanikult enne 1536. aastat võlgadega langenud Jaani seegile.

13.10.1536 (AHB, 215-a) Jaani seegi eestseisjad (vorstendere der spittelschen szeken tho sunte Johans) lasevad kirjutada maja ja kinnistu, mis asub (in der quappenstraten) Reinolt Rodenborchi (nr. 513-II, tavaliselt Reinolt knakenhouwer) ja Jacob Merckenke (peaks olema nr. 516) vahel, Hans Vencke'le (sai kodanikuks 1532. aastal.)

Tema lesk oli enne 1553.a. abiellunud lihuniku Michel Toddega, kes oli üldisel kodanike vannutamisel juba 1550.a.

1.11.1575 (AHB, 215-a) surnud Michell Todde lese vöörmandrid ja sugulased loovutavad tema nimel eelmainitud maja, mis asub Hans schniddekeri (nr. 516) ja Gerdt Estermani maja (nr. 513-II) vahel, kullassepale Lorentz Techell'ile

- See sai meistriks 1571, kodanikuks 1574, oli ameti oldermaniks ja suri 1592.

2.05.1615 (AHB, 215-a; NHB, 293) surnud Lorentz Techeli kaks väimeest (Frédrich von Aken ja kullassepp Friedrich Schlegel) loovutavad kolmandale väimehele, kullassepp Hans Kolman'ile tema äiale kuulunud maja ja kinnistu, mis asub Gerdt Estermani (nr. 513-II) ja Ingbrecht KiBerlingi maja (nr. 516) vahel.

- Hans Kolman sai kodanikuks 1604 ja tema lesk suri 1630.a. Nende poeg Hans (II) Kohlman oli õppinud Riias, kuid juba 1627 oli Tallinnas ema töökojas, kuid suri 1635 ja 1637 vahel.

13

15

29.10.1641 oli selle kinnistu valdajaks viimase õemees, ~~XXXXXXXXXXXX~~ Erfurtist pärinev pagar, Jürgen Witter, kes sai kodanikuks 1632 ja suri 1648.aastal; tema lesk, Elisabeth Kohlman suri 1669. aastal.

25.10.1653 (NHB, 293) Johan Kohlman oma voliniku kaudu loovutab surnud Jürgen Witteri lesele, proua Elisabeth Kohlman'ile ja selle nimel Vitus Weiß'ile maja, mis asub Adam Heidrichi maja (nr. 516) ja muusiku Peter Polacki maja (nr. 513-II) vahel.

26.10.1683 (NHB, 293-a) sissekandest selgub, et see kinnistu oli pärandusena läinud üle Niguliste pastorile (1663-1710) Gottfried Stecher'ile, kelle volinikuna nüüd Joachim Gernet selle loovutab vahetuse korras, vastavalt 23.12.1676 sõlmitud lepingule, nr. 298 vastu seemiseparkalile Marten Friesel'ile.

- Viimane pärines Regensburgist, sai Tallinna kodanikuks 1672 ja suri 1704. aastal.

23.10.1706 (NHB, 290-a) eelmise poeg Balthasar koos oma võõrmündritega loovutab pärandijaotamise lepingule vastavalt selle elamu, mis asub surnud Fromhold Steini (nr. 513-II) ja Christoph Lohmani lese maja (nr. 516) vahel, oma vennale, seemiseparkalile Martin Friesel'ile.

- See sai kodanikuks 1701. aastal.

23.10.1706 (NHB, 290-a) Martin Friesel loovutab oma selle kinnistu Gustav Johan Lüders'ile.

- Viimane sai kodanikuks 1697 kaubaselina ja suri 1710.a. katku koos naisega. Tema naine oli Anna Wilcken.

Lähemaks pärijaks oli nähtavasti tolle naise öde, kaupmehe Jürgen Salemani (kod. 1666-1696) lesk, proua Magda-

14

16

lena Wilcken (+1730).

18.10.1726 (NHB, 290-a) kaupmees Hinrich Haecks loovutab oma ämma, Jürgen Salemani lese, proua Magdalena Wilckeni ja teiste G.J.Lüdersi kreditoride nimel eelmainitud maja, mis asub Chr. Lohmani (nr. 516) ja Simon Lantingi lese, proua Margareta Buchau (nr. 513-II) vahel, kaupmehele, Andreas Berend Frey'le, kuna selle kinnistu on oksjonilt ~~ostetud~~ eelmine ostnud viimase naise ~~eesimehe~~ mees, leitnant Johan Wulffert.

- Johan Wulffert sai Tallinna kodanikuks 1711 ja suri 1721. Juba 1710.a. oli ta abiellunud Michael Fissingi lesega, Catharina Helena Kettleriga, kes 1722.a. abiellus kolmandat korda eelmainitud Andreas Berend Frey'ga, kes sai kodanikuks 1722 ja suri 1749.a.

14.05.1728 (NHB, 299) Andreas Berend Frey loovutab oma selle kinnistu pagarimeistrile Johan Göders'ile, kes on selle oksjonilt ostnud.

- Viimane pärines Tallinnast, sai kodanikuks 1724, oli Kanuti gildi oldermaniks ja suri 1771. aastal.

19.10.1736 (NHB, 299) pagarimeister Johan Göders loovutab selle kinnistu parkalile, Christian Steinberg'ile.

- See pärines Sileesiast, sai Tallinna kodanikuks 1736 (Weißgerber), oli ameti-oldermaniks ja suri 1772. Ta oli abiellus Kurna mõisa valitseja Daniel Buschi tütre Margareta Elisabethiga (+1777). Ai oli selle kinnistu ostnud ja loovutanud oma väimehele kui linnakodanikule.

Edasi läks kinnistu nende pojale, kes oli samuti parkal - Christian Daniel Steinberg (kodanik 1775-1796).

Kinnistu nr. 515 järgmised omanikud olid:

28.02.1793 - Frantz Ulrich Albaum, öuenõunik

- 08.06.1801 - Johan Höeppener, kaupmees
- 30.09.1821 - Adam Matthiesen, vaba inimene (freier Mensch).
- 29.01.1843 - F ... F ... Cederhilm, 2. gildi kaupmees
- 10.11.1889 - selle pärijad: Louise Amalie Cederhilm, sünd.
Wetterstrand ja teised
- 30.10.1909 - leskproua Nadežda Friedrichi t. Cederhilm,
sündinud Meisen ja lapsed.
- 02.12.1917 - Gorbatschew ja Friedberg
- 30.04.1920 - Jaan Kalpus
- Märkus: alates 1843. aastast on kinnistud 518, 517, 516
ja 515 koos kuulunud ühistele omanikkudele.

Posti 6 / Mürivahe 7

Kinnistu nr. 513-II

1524.a. (AHB, 22-a) raekämmererid loovutavad maja, mis asub surnud Hans Bouweri (nr. 513-I) ja Jaani seegile kuuluva maja (nr. 515) vahel, Reinoldt knakenhouwer'ile (= Reinolt Rodenborch, kes sai kodanikuks 1524.a. ja oli ametilt lihunik). Majal lasub 100 mk. Bernt Euerdes'i (kod. 1511.a.) tütre kasuks. - On võimalik, et Bernt Euerdes oli selle maja eelmine omanik.

5.11.1540 (AHB, 221-a) Reinolt knakenhouweri lesk Eline loovutab eelmainitud maja Jürgen Dromeke'le.

- Viimane puudub kodanikeraamatus, kuid tema isa, Hans Dromeke oli lihunik ja sai kodanikuks 1513. aastal.

2.12.1555 (AHB, 221-a; NHB, 292) surnud Eline knakenhouweri võõrmündrid loovutavad Eline testamendi alusel maja ja õue, mis asub Posti tänaval, Marten Drömeke (nr. 513-I) ja Hans Foineke maja (nr. 515) vahel, kaasavarana Gert Esterman'ile.

- Viimane sai kodanikuks 1555.a. ja 24.10.1555 (AHB, 222-b) nimetatakse teda "kaalujaks" - Gerdt weger.

28.04.1637 (NHB, 292) surnud Gertt Estermani pärijad loovutavad maja ja kinnistu, mis asub Berent Kleipoli (nr. 513-I) ja Hans Kohlmani (nr. 515) vahel, Volckmar Böddiker'ile. - See puudub kodanikeraamatus (1623.a. sai kodanikuks pagarina Wolckmar Beck ?), kuid tema poeg, Volckmar Böddicker sai kodanikuks 1658.a. kaubaselina.

28.04.1637, seega veel samal päeval loovutab V. Böddiker selle kinnistu edasi bürgermeistrile Frideric Wilbrant'ile.

- See pärines Mecklenburgist, oli dr. jur., sai 1631 linna sündikuks 1635 bürgermeistriks, kuid 1640 siirdus Rostocki tagasi.

17

20.04.1638 (NHB, 292) bürgermeister Frideric Wilbrant loovutab selle kinnistu edasi Peter Polack'ile.

- See suri Tallinnas 1667 rae muusikuna (Musicus instrumentalis).

Sellelt läks kinnistu edasi pojale, raemuusikule Mattis Polack'ile, kes sai kodanikuks 1670 ja abiellus kübarsepa Hans Lischi tütre Margarethaga. Viimane abiellus 1679.a. uuesti raemuusiku Henrich Bregleriga (ka Pregler), kes elas veel 1701. aastal, olles muusikuna siin teeninud juba 42 aastat.

27.10.1693 (NHB, 292-a) surnud Peter Pollacki pärijad loovutavad kinnistu, mis asub surnud Jürgen Meieri (nr. 513-I) ja surnud Marten Frieseli maja (nr. 515) vahel, kaaspärijale Fromhold Stein'ile.

- See pärines Kuressaarest (sünd. 1647), sai Tallinna kodanikuks 1676 kullassepana ja suri 1701.a. 1676-1690 oli ta abielus kullassepa Friedrich Lemke tütre Mariaga ja 1692 abiellus uuesti surnud muusiku Mattis Pollacki tütre Elisabeth'iga, kes suri 1705. aastal.

Kinnistu läks edasi nähtavasti Fromhold Steini õe Anna kaudu selle pärijatele. See Anna Stein oli esmalt abielus rätsepa Peter Torstensoniga (kod. 1659-1675), seejärel abiellus 1678 rätsepa Jacob Tikou'ga. Viimase tütar Margareta abiellus (1699.a.?) köösneri Johan Reinhard Hellbeck'iga (kod. 1699-1710) ja 1711.a. rätsepa Coort Valentin Fanter'iga (kodanik 1711-1739).

21.05.1718 (NHB, 292-a) Coort Valentin Fanter loovutab kinnistu, mis asub surnud G.J.Lüdersi maja (nr. 515) ja bürgermeisteri Christian Buchau (nr. 513-I) vahel, samale

Christian Buchau'le.

- See sai kodanikuks 1682, raehärraks 1697 ja bürgermeistriks 1710 ning suri 1721. aastal. Tema tütar Margareta oli esmalt abielus Diedrich Wistinghauseniga ja 1712-17 Simon ~~KÄRIT~~ Lanting'iga ja suri 1750. aastal.

17.10.1718 (NHB, 292-a) bürgermeister Christian Buchau loovutab eelmainitud kinnistu oma tütrele, S.Lantingi lesele Margaretale. (Ja samal päeval ka kinnistu nr. 513-I).

- Sellega liideti mõlemad kinnistud üheks ja alles 20.10.1755 (NHB, 791) läksid need pärandina ühiselt üle lese esimesest abielust sündinud pojale Christian (II) Wistinghausen'ile (vt. kinnistu nr. 513-I materjalidest).

Posti 6 / Mürivahe 7

Kinnistu nr. 513-I

16. sajandi algul oli see väike kinnistu, kuid 17. ja 18. sajandil liideti sellele juurde teisi, millega paisus suureks ja ulatus läbi kvartali.

1506.a. (AHB, 222-a) Hans Richardes loovutab oma isale kuulunud kinnistu, mis asub Niguliste kirikule kuuluva maja (nr. 513-II) ja Fluwerki maja (nr. 545) vahel, Hans Bouwer'ile. - See sai kodanikuks 1506 ja juba 1523 mainitakse teda surnuna.

28.04.1534 (AHB, 222-a) Niguliste kiriku eestseisjad loovutavad eelmaintud maja ja kinnistu, mis asub Reinolt knakenhouweri (=Rodenborch, nr. 513-II) ja härra Joan Vianti tallide (kinnistute 545, 544 ja 542 osa) vahel, Peter Swarte'le.

- See sai kodanikuks 1533 ja abiellus Andreas Mooreni tütre Barbare'ga.

27.09.1538 (AHB, 222-a) Peter Swarte loovutab eelmaintud maja ehk kiviaida (hus unde erve edder steinhus) Wilhelm van Brugge'le.

- Wilm van Brocke sai kodanikuks 1531.a. ja oli ametilt platensleger (=raudrüü valmistaja).

1547.a. (AHB, 222-a) härra Herman Schröder ja Hildebrant Hesse loovutavad Wilhelm platenslegerile kuulunud kinnistu, s.o. maja koos kiviaidaga, mis asuvad Jürgen Dromeke (nr. 513-II) ja Jacob beckeri (= Wegener, nr. 540) õuevärava vahel, Henrich Fulger'ile. Wilhelm platenslegeri lastele kuulub selles majas 7000 mk.

- Henrich Villiger (ka Foelger, Fulger) sai kodanikuks 1546. aastal.

24.10.1555 (AHB, 222-b) surnud Henrich Foelgeri lese
 vööründrid loovutavad surnud Wylhelm von Brugge laste
 vööründritele maja ja öue koos kiviaidaga, mis asuvad
 Posti tänaval, Gerdt wegeri (= Esterman, nr. 513-II)
 ja Reinolt Weiderlingi tallide (nähtavasti üürnik nr.
 545-s) vahel. Kinnistu päraldiseks on küttepuude hoiuruum
 väljaspool linna (holtrum bie dem grauen, negest dem stück
 huse). Samas loovutavad mainitud vööründrid selle kinnis-
 tu edasi Hans Wegener'ile vahetuse korras.

- Hans Wegener sai kodanikuks 1530. aastal.

1.11.1555 (AHB, 222-b) Hans Wegener loovutab Merten Drome-
ke'le ainult elamu (nr. 513-II kõrval) ja

22.10.1557 ka juurdekuulunud kiviaida, mis asub elamu
 ja Mathias Stameri (nr. 540) tühja ruumi kõrval.

- Merten Dromeke sai kodanikuks 1552 ja on 1559 juba surnud.

20.03.1563 öiendavad selle kinnistu asju Henrich von
 Brugge ja tema sugulane (swager) magister Nicolaus ~~XXXXX~~
~~XXXXX~~ Tegelmeister.

20.10.1564 (AHB, 226-a) surnud Marten Dromeke laste ja
 parijate vööründrid loovutavad Berent Kleipoll'ile
 maja ja öue koos kõrvalasuva elamuga (wonhus, endine
 steinhus), mis asuvad Gerdt Estermani (nr. 513-II) ja
 surnud Mats Stameri (nr. 540) öuevarava vahel.

- Berent Kleipoll sai kodanikuks 1563. aastal.

5.12.1584 on märgitud, et küttepuude hoiuruum on võetud
 linna vallikraami alla ja kämmererid on vastutaksu and-
 nud uue Härmapöllul.

20.10.1637 (NHB, 291) on selle kinnistu valdajaks kuning-
 lik hauptman Gertt von Enten

22.10.1641 (NHB, 291) Gerhard von Enten loovutab elamu mis asub Peter Polacki (nr. 513-II) kõrval, Hans Meier'ile, jättes endale väikemaja.

18.04.1651 (NHB, 291) endine lossifooht Gerhard von Enten loovutab eelmainitud Hans Meyeri lesele, proua Agneta Risenkampf'ile väikese elamu, mis asub lese suure elamu ja Cornelius Venemani (nr. 540) öuevärava vahel. Sellega oli kinnistu jälle endises koosseisus.

23.10.1649 (NHB, 315) Herman Pferdekampf (nr. 522 omanik) loovutab samale surnud Hans Meyeri lesele, proua Agneta Risenkampf'ile osa endise St. RochuseHaus'i kinnistust ja nimelt lagunenuid kiviaida koos juurdekuuluvate kambritega ning väikese öuega. - Järelikult ulatusid nr. 513-I ja nr. 522 piirid kvartali sees kokku.

- See Hans Meier sai kodanikuks 1628 ja suri 1644. Ta oli 1628. aastal abiellunud Johan Risenkampfi tütre Agnetaga.

25.04.1662 (NHB, 291-a) preili Agneta Meyer loovutab isale kuulunud kinnistust oma vennale Jürgen Meier'ile suure elamu, mis asub Peter Pollacki (nr. 513-II) kõrval, millega väikemaja jääb ilmselt öele.

- Jürgen Meier sai kodanikuks 1661 kaubasellina ja suri 1669. aastal. Tema lesk, Elisabeth Schlüter abiellus 1673 uuesti Johan Buchow'iga (ka Buchau, kod. 1673-1700) ja suri lesena 1700.a. sügisel.

13.05.1704 (NHB, 291-a) surnud Johan Meyeri tütre Elisabethi ja teiste pärijate kinnitatud võõrmündrid loovutavad

21.06.1702 sõlmitud lepingu alusel suure ja väikese elamu (kivist), mis asuvad surnud Fromhold Steini (nr. 513-III) ja surnud Jochim Simoni öuevärava (nr. 540) vahel, linna

kämmererile Christian Buchau'le. (Kinnistu päraldisteks on väljaspool linna asuv aed, kaks kõrtsi ja kaks küttepõudme hoiuruumi.).

17.10.1718 (NHB, 291-a) kämmerer Christian Buchau loovutab oma tütrele, Simon Lantingi lesele, proua Margareta Buchau-le suure ja väikese elamu, mis asuvad Hans Vossi õuevärava (nr. 540) kõrval.

Samal päeval saab viimane oma isalt ka kõrvalasuva kinnistu (nr. 513-II), millega nüüd koondatud kinnistu tegelikult koosneb kolmest osast. Edasises need jäidki kokku.

20.10.1755 (NHB, 791) selgub, et lese pärandist loovutatakse tema esimesest abielust sündinud pojale Christian Wistinghausen'ile terve see kinnistu, mis koosneb kolmest osast:

- 1) endine Fromhold Steini maja (nr. 513-II), mis asub Christian Steinbergi maja (nr. 515) kõrval
- 2) sellele järgnevad suur ja väike elamu, mis ulatuvad kuni Peter Kliesendorfi õueväravani (nr. 540), mis väljub Posti tänavale, nr. 513-II ja nr. 545 vahel, nr. 513-I
- 3) suure elamu õue (nr. 513-I) ja surnud Gottfried Scheffleri maja (nr. 522) vahel, Müürivahe tänaval asuv maja, *endine nr. 522-I*

- Eelmainitud Christian Wistinghausen sündis Tallinnas 1701, sai kodanikuks 1726 kaupmehena, sai raehärraks 1742, kämmereriks 1746 ja bürgermeistriks 1762 ning suri 1766. aastal. Ta oli abielus kaupmehel Christian Tunderi tütre Anna Elisabethiga, kes suri 1788. aastal.

19.04.1779 (NHB, 791) selle lese nimel loovutab tema väimees, alamkohtu sekretär Diedrich Rodde terve selle kinnistu Suurgildi vanemale ja kiriku eestseisjale

Johan Christian Wistinghausen'ile, kui tolle lese pojale.

- See Joh. Chr. Wistinghausen sai kodanikuks 1764 kaupmehe-
nena, oli Suurigildi vanemaks, politsei eestseisjaks
ja sai 1779.a. raehärraks, ning suri 1787. aastal. Ta oli
abielus raehärra Christian Buchau tütre Margaretaga, kes
suri 1811. aastal.

Kinnistu nr. 513 järgmised omanikud olid:

03.09.1789 - Elisar Popow, 1. gildi kaupmees

05.05.1797 - Christian von Glehn, kui pandipidaja

28.04.1808 - - sama - - kui omanik

24.11.1844 - Theodor von Glehn, kolleegiumi sekretär

12.04.1896 - Hugo Christiani p. Valker, Württembergi kodanik

02.11.1907 - Alma Hugo t. Buschman, sündinud Valker.

Märkus: eelmisel leheküljel 1755.a. teates (NHB, 791)

pkt. 1 all on endine nr. 513-II

pkt. 2 all on endine nr. 513-I ja 1649.a. oktoobris oman-
datud juurdelõige nr. 522-I alt (NHB, 315), mis ulatus
välja Mürivahe tänavale

pkt. 3 all on kinnistu nr. 522-I, mis liideti käesolevaga
1746. aastal (NHB, 446)

1755.a. ja hiljem moodustasid need osad kokku ühise
kinnistu - nr. 513

Kinnistu nr. 545 asus Posti ja Harju tänava nurgal, kuid selle kõrval asus selle ja nr. 540 öuevärava vahel Posti tänava joonel veel üks kinnistu, mis hiljem on liidetud nr. 545 alla. Esitame selle materjalid:

Esimesena selle valdajaist on teada Hans Koppelman 1424.a. 30.10.1441 (Erbebuch III, 1188) Lasse Pepe ja Koppellmani laste võõrmündrid loovutavad varemini Koppelmanile kuulunud kinnistu, mis asub Posti tänaval (quappenstrate), Clawes swertveger'ile. Kinnistul lasuvad võlad: raele Bolemani vikaaria arvel (Niguliste kirikus) 37,5 mk. ja Koppelmani viimasest abielust lastele, Tonnies'ele ja Elsebe'le 46 mk. (Sama akt kordub ka - AHB, 223-a)

1507.a. (AHB, 223-a) Johannes Limperman (tema isa Hans Limperman sai kodanikuks 1477.a.) on saanud täisealiseks ja loovutab endise Coppelmani maja, mis pärandina temale on langenud ja asub Posti tänaval, Hinriçck Fluwerki maja (nr. 545) ja Hans Boweri maja (nr. 513-I) vahel, Lambert Ottingk'ile.

- Viimane on raehärra Lamberth Ottingh'i (sai kodanikuks 1480 ja suri 28.12.1505) poeg.

1513.a. (AHB, 223-a) Lambert Ottingh loovutab selle maja bürgermeistrile Johan Vyant'ile.

- Selle kätte koondusid siin ka nr. 545, 544 ja 542, mille tõttu piirid võisid muutuda.

21.05.1540 (ADB, 223-a) härra Johan Viandi pärijad loovutavad (selle väimehele) Joachim Eylers'ile lagunenu majaga koos kahe vana talliga, mis asuvad Posti tänaval, Clawes Stevensi (nr. 540) öuevärava ja Joachim Eylersi maja

25

(nr. 545) vahel.

- Sellest peale jäigi see kinnistu nr. 545 külge.

Selle ja nr. 513-I vahel asus aga nr. 540 öuevärav,
mida mainitakse korduvalt.

27

Harju 25 / Posti 2

Kinnistu nr. 545

Selle kinnistu teadaolevaist omanikest on esimene Johannes Klint, keda mainitakse juba 1363.a. (Erbebuch II, 100) 1376.a. (Erbebuch II, 562) Johannes Vlynt (pro Klynt) laenab oma kinnistule Conradus Quade tütrelt Lucie'lt 15 mk. 1385.a. (Rentenbuch 60 ja 61) Johannes Klynti lesel Ghert-rudis'el on kapitalid käsitöölise majadel, mis hilisema märkusega on langenud tema lastele (Wyneke ja Arneke). 2.05.1393 (Rentenbuch 246) poeg Herman Klint on saanud täiseääsiks ja tänab oma võõrmündrit. Tema vendadele Wyneke'le ja Arneke'le kuulub üks 30 margane kapital. 9.04.1397 (Rentenbuch 309) Jaani seek loovutab endise Hannes Klinti maja preestrile Hinrik van der Beke'le ühemargase aastarendi eest ning viimane kohustub senise puumaja asendama kivimajaga. Kui ta sureb, siis langeb maja tagasi Jaani seegile.

- See Hinrik vander Beke oli samanimelise raehärra poeg ja raehärra Gherd van der Beke vend. Ta oli 1397.a. Jaani seegi preestriks, 1428.a. Tallinna toomkiriku dekaaniks ja on surnud enne 1451. aastat.

1404.a. kuulub maja veel temale, kuid 1415.a. on maja valdajaks preester Wynold Klynt (= eelmainitud Wyneke!) ja raehärra Gherd van der Beke määrab sealt 1-margase rendi voorimees Laurensi lapsele ja teise samasuguse Hintze Ghruteri pojale, kes on Viiburis (Wyborch) kloostriks. 13.10.1419 (Erbebuch III, 843) preester Wynold Klynt loovutab Harju ja Posti tänava nurgal asuva nurgamaja (dat orthus in der smedestrade uppe der quappenstraten orde) Mathias mesworter'ile.

23.01.1428 (Rentenbuch 735) Mathias Bagge (de messworter) laenab raelt 15 mk. oma elamule, mis asub Posti ja Harju tänava nurgal.

6.04.1430 (Rentenbuch 776) Maties Bagge laenab Hinrick Stipel'ilt 7,5 mk. oma elamule Harju tänaval.

26.11.1456 (Erbebuch III, 1327) Maties Bigge loovutab oma väimehele Hans Benne'le (ka Benue) oma elamu, mis asub Harju tänava nurgal, Coppellmani maja (nr.) kõrval. Oleviste kiriku Olavi altarile kuulub selles majas 50 mk. 6 %-ga. - Hans Benne oli ametilt sepp (grofsmed) ja sai kodanikuks 1451 kui Hans Ben.

1472.a. (AHB, 243-a) Hans Benne (junior) loovutab oma isale kuulunud maja ja kinnistu Hinrik Tobbe'le. Hansu emale Kathrine'le jääb selles majas neljaks aastaks prii korter... Hinrik Tobbe on lubanud maja korda ehitada ja kivikatusega varastada 3 aasta jooksul (hus to buwende und yn tegel to bringen).

- Selle eel on teade, et Katherine on abiellunud Jurgen Dubbel'iga (kod. 1471. aastast) ja jätnud nurgamaja oma esimesest abielust pojale Hans Benne'le, kuid majal lasub 100 mk. Hinrik Tobbe kasuks. (AHB, 243-a).

Hinrik Tobbe'lt on kinnistu lainud üle tema pojale Pawel Tobbe'le, kes mõlemad pauduvad kodanikeraamatus.

1522.a. (AHB, 243-a) Pawel Tobbe nimel loovutavad tema volinikud maja, mis asub Harju ja Posti tänava nurgal, Hinrick Fluwerck'ile. - Viimane sai kodanikuks juba 1486.a.

1524.a. (AHB, 243-a) linna kämmererid loovutavad eelmainitud maja Mychel Lode'le. - See sai kodanikuks 1524. aastal.

11.05.1530 (AHB, 243-a) Michel Lode volinikuna loovutab

Clawes Soye (mõlemad on Eestimaa aadlikud) tema nimel selle nurgamaja surnud härra Joan Vianti lesele ja lastele.

21.05.1540 (AHB, 243-b) Tönnies Viandt enda ja oma vendade (Jürgen ja Christoffer) nimel loovutab (oma ~~öemehale~~)

Joachim Eylers'ile eelmainitud nurgamaja koos kiviaidaga (nr. 544), mis asuvad Tönnies Viandt^{maja} (nr. 542) kõrval.

- Joachim Eylers sai kodanikuks 1537, raehärraks 1551 ja suri 1553.a.

14.10.1540 (AHB, 243-b) Joachim Eylers loovutab oma nurgamaja koos selle öuega Hans Woldeke'le.

- Viimane sai kodanikuks 1527.a. kui Hans Woleken.

24.10.1550 (AHB, 243-b) tema lese ja laste võõrmündrid ja öue loovutavad tema elamu, mis asub Harju tänava nurgal, Symon Russenbergi (nr.) ja Heinrich Fleckhuseni (nr. 544) vahel, kaasavarana Gerdt Kuse'le.

- Gerdt Kuse sai kodanikuks 1530.a. ja oli sadulsepp.

10.11.1584 (AHB, 236-b) Hinrich Woldeke väimeeste (Bertold Reußi ja surnud Hans Wegeneri) volinikud, Gert Alberding ning Hans Hadelers (rätsepad 1555. resp. 1561.a.) loovutavad Harju ja Posti tänava nurgal asuva maja (Severin schniddekeri nr. 544 kõrval) Hinrich Bringkman'ile.

- Viimane sai kullassepa-meistriks 1583, kodanikuks 1584 ja suri enne 1595. aastat.

26.10.1621 (AHB, 236-b; NHB, 306) surnud Henrich Brinckmani väimehed, Hans Kerseler (= Ketheler, kod. 1619) ja Jürgen Reimers (kod. 1604.a.) loovutavad oma äiale kuulunud nurgamaja, mis asub Kanuti gildi vaestekassa maja (St. Canuti Gilde Hausarmen Haus) nr. 544) kõrval, Alexander Liphart'ile.

- See sai kodanikuks 1600.a. sadulsepana, oli Kanuti gildi

oldermaniks. Ta oli abielus rätsepmeistri Greiger Kuse tütre Magdalenaga. Üks tema poegadest sai sõjaväelasena aadlikuks ja pani aluse samanimelisele balti aadli suguvõsale, teine, Balthasar Liphart oli pastoriks 1644-48 Lihulas ja 1646-56 Mihklis.

30.04.1667 (NHB, 306) surnud pastor Balthasar Liphardi lese, proua Catharina Temme volinik loovutab nurgamaja, mis asub Marten Schefferi (nr. 544) kõrval, Melchior Lohman'ile.

- See sai kodanikuks 1658 kaupmehena ja suri 1691. Ta oli abielus Pühavaimu pastori Simon Blanckenhageni tütre Helenega (+1697).

22.10.1675 (NHB, 306-a) õilsa ja auväärse Herman Zöge (aadlik!) volitusel loovutab Melchior Lohman nurgamaja, mis asub surnud Marten Scheffeli (nr. 544) kõrval, völgadeta Claus Habbe'le.

- See sai kodanikuks 1674 kaubaselina ja suri 1695. Ta oli abielus raehärra Heinrich von Gelderni tütre Magdalenaga (+1703).

19.10.1714 (NHB, 306-a) sissekandest selgub, et eelmainitud elamu on kuulunud Johan Tie'le (puudub kodanikeraamatus), kuni 1709.a. selle oksjonilt ostis Paul Wetter (pärises Stockholmist, sai Tallinna kodanikuks 1701 kaubaselina ja suri 1710.a.), kelle lese, Diedrich Wistinghauseni tütre Dorothea, teistkordeel abiellumisel 1712.a. sai selle kinnistu omanikuks Dominicus Hasseberg, kelle nimele maja nüüd kantakse. - Viimane sai kodanikuks 1712 kaubaselina, oli Suurgildi vanemaks.

29.04.1748 (NHB, 794) Suurgildi vanema Dominicus Hassebergi

nimel loovutatakse tema nurgamaja, mis asub surnud Erich Eckboomi maja (nr. 544) kõrval, kaupmehele, Johan Christian Lisch'ile.

- See sai kodanikuks 1728 ja abiellus 1724.a. Suurgildi oldermani Johan Heinrich Dehni lesega, Anna Margareta Hassberg'iga, ilmselt tolle kinnistu eelmise omaniku öega. 25.10.1748 (NHB, 794) Johan Christian Lisch loovutab oma nurgamaja sadulsepale Ernst Köchly'le.

- See pärines Heidelbergist, sai Tallinna kodanikuks 1748 ning oli ametioldermaniks 19.04.1782 (NHB, 794) sadulsepp Ernst Köchly nimel loovutatakse tema poolt 1.05.1778 sõlmitud müügilepingu järgi Pühalepa pastori Johannes Chaleniuse lesele, proua Anna Catharina Lindberg'ile, kelle esindajana selle vastu võtab viimase vennatütre mees Johan Elster (kod. 1776-1808). See nurgapealne elamu asub Jochim Daniel Schwancki maja (nr. 544) kõrval.

Kinnistu nr. 545 järgmised omanikud olid:

16.01.1848 - Alexander Wilhelm Ditzel

23.10.1859 - David Eberhard Martens
kamp

01.07.1877 - Leontine Mühlenkamp, sündinud Falck

31.03.1911 - Wilhelm Ado p. Indermitte

Harju 27

Kinnistu nr. 544

Herman de Boken on selle omanikuks juba 1366.a. (Erbeb. II, 208)

17.09.1389 (Erbebuch III, 198) Hermannus van der Bükeni lapse vööründrid loovutavad tema kinnistu Harju tänaval (in platea fabrorum) Stephanus van Vitzen'ile.

Selle isa oli raehärra (1349-73) Hildemarus de Vitzen.

10.05.1400 (Rentenbuch 219 ja 344) Stephanus van Vitzeni kinnistu Harju tänaval on läinud üle Johannes Smale'le, kes laenab selle peale Pühavaimu seegilt 15 mk.

14.11.1404 (Erbebuch III, 538) Smale lese vööründrid loovutavad kinnistu, mis asub Harju tänaval, härra (preestri) Hinrik van der Beke (nr. 545) kõrval, Gerd Medewike'le.

Kinnistu üleminek Jaani seegile ei ole selge, kuid -

15.05.1422 (Erbebuch III, 884) Jaani seegi vööründrid loovutavad kiviaida, mis asub Cord zwertvegeri kinnistu (nr. 542) kõrval, raehärrale, Henning Rumor'ile.

Temalt läks kinnistu üle pojale, raehärrale Albert Rumorile.

26.11.1456 (Erbebuch III, 1328) bürgermeister Albert Rumor loovutab oma völvitud kiviaida, mis asub samal päeval Hans Benne'le loovutatud nurgamaja (nr. 545) ja Claus Borne (nr. 542) vahel, eelmainitud Hans Benne'le.

- See oli sepp, kes sai kodanikuks 1451. aastal.

1470.a. (AHB, 243-a) raehärrad Euerd Smyt ja Hennyng Rumor loovutavad surnud sepa (groffsmed) Bonne lese Kathrine soovil eelmainitud kiviaida, mis asub Harju tänaval, otse Claves Borni maja (nr. 542) kõrval, kannuvalajale Ludike Zul'ile. - Viimane sai kodanikuks 1437. aastal.

Ei ole selge, kudas see kiviait läks üle Wolmer Virkes'ile, kes päritolult oli balti aadlik (Virx; Vircks), kuid sai Tallinna kodanikus 1463. aastal, omandades 1488.aastal kinnistu ka Harju tänavale (nr. 535).

1524.a. (AHB, 253-a) surnud Wolmar Vircki ühe pärijana loovutab Joan Vegsack Otto Mex'ile nii kinnistu nr. 535 kui ka selle päraldisena kiviaida, mis asub Michel Lode (nr. 545) ja surnud härra Joan Viandti kiviaida (nr. 542) vahel.

- Otto Mex sai kodanikuks 1522.a., kuid oli samuti aadlik. 17.05.1533 (AHB, 253-a) surnud Otto Mexi lese võõrmündrid loovutavad Hans Viand'ile (junior) eelmainitud kiviaida koos selle all oleva keldriga, mis asuvad sama Hans Viandi kahe maja (nr. 545 ja 542) vahel.

21.05.1540 (AHB, 243-b) loovutab Tönnies Viandt selle kiviaida koos kõrvalasuva nurgakinnistuga (nr.545) oma õemehele, Joachim Eylers'ile.

14.10.1540 (AHB, 243-b) Joachim Eylers loovutab Hans Borneman'ile maja ja kinnistu koos juurdemöödetud õuega. See asub Hans Woldeke (nr. 545) ja Tönnies Viandi (nr. 542) vahel. See maja oli varemini kiviait (hus dat ermals ein steinhus gewesen).

Näib et noored Viandid peale aida ümberehitamise elamuks on muutnud ka kruntide piire, vähemalt nr. 545 ja 544 oma.

- Hans Borneman sai kodanikuks 1533. aastal.

1548.a. (AHB, 243-b) Hans Borneman loovutab oma maja ja õue, mis asuvad Tönnies Viandi (nr. 542) ja Hans Woldeke (nr. 545) vahel, Henrich Fleckhusen'ile.

- See sai kodanikuks 1541. aastal.

2.11.1563 (AHB, 258-b) surnud Henrich Fleckhuseni laste vöörmündrid müüvad nende elamu, mis asub ~~MAKXIX~~ Harju tänaval, surnud Tönnies Viandi laste (nr. 542) maja ja Bernt sadelmakeri (nr. 545) vahel, Tomas van der Beke'le.
- See puudub kodanikeraamatus.

29.04.1586 (AHB, 258-b) ~~BERNT~~ Bernt thor Beke (kod. 1570.a.), kui Severin von Beke lese, nüüd Jacob Abrahami naise vöörmünder, loovutab samale Jacob Abraham'ile kaasavaraks eelmaintud maja, mis asub Hinrich Bringkmani (nr. 545) ja Steffen Stalmeisteri (nr. 542) vahel.

- Severin van der Beke sai kodanikuks juba 1543.a. ja oli puunikerdaja (sniddeker). Ka lese uus mees, kes sai kodanikuks 1587.a., pidas sama ametit.

19.04.1616 (AHB, 258-b) kohtufoogt oma ülesandeis loovutab surnud Jacob Abrahami maja, mis asub Alexander Lipharti maja (nr. 545) ja härra Heinrich Dahli maja (nr. 542) vahel, kreeditoridele, kes selle samas loovutavad edasi Kanuti gildi vaeste eestseisjaile, Jürgen Schadenbergh'ile ja Hans Kolman'ile. - Neist esimene sai kodanikuks 1599 ja teine 1604.a. kui kullassepp.

24.04.1632 (NHB, 307) Kanuti gildi koduste vaeste (Hausarmen) eestseisjad loovutavad eelmaintud maja ja kinnistu, mis asub Alexander Lipharti (nr. 545) ja härra Hinrich Dahli (nr. 542) vahel, Kanuti gildi oldermanile, Alexander Liphart'ile.

7.05.1632 (NHB, 307) Alexander Liphart loovutab Sfentzel Schultz'ile väikese elamu, mis asub Lipharti suure maja (nr. 545) ja surnud Henrich Dahli väikesemaja (nr. 542) vahel, kusjuures öuet on suurendatud ja lubatud ka suure

tagahoovi värava kasutamist (Posti tänavale).

- Stanislaus Schultz pärines Wismarist, sai Tallinna kodanikuks 1643.a. kullassepana ja suri 1657. aastal.

Tema lesk, Maria Lapididae suri 1659. aastal.

30.04.1658 (NHB, 307) Roloff Ecke loovutab surnud Stentzel Schultzi lesele, proua Maria Lapididae'le viimase maja ja õue taga asuva õueplatsi, mis on planguga piiratud.

- Ei ole selge, kuidas kinnistu üle läks, kuid -

10.05.1661 (NHB, 307) kullassepp (1658-1704) Friedrich Lembke oma naise, Maria LoBeni nõusolekul loovutab viimase õemehele, kullassepale Marten Scheffel'ile surnud S.Schultzi elamu, mis asub surnud A.Lipharti (nr. 545) ja surnud härra Henrich Dahli maja (nr. 542) vahel, koos Rolof Eckelt juurdeostetud õueplatsiga.

- Marten Scheffel pärines Wismarist, sai Tallinna kodanikuks 1660 kullassepa-sellina, sai meistriks 1663 ja suri 1667.

Tema naine, kullassepa Andreas Lossoni tütar ~~KIXX~~ Elsabe oli olnud aastail 1653-57 abielus kullassepa Asmus Lilienthaliga, siis kuni 1667. aastani Marten Scheffeliga ja 1671.a. abiellus samuti kullassepa Zacharias Lorenz'iga, kellele viis kaasa ka kinnistu. Proua Elsabe suri 1673.a.

- Zacharias Lorenz sai kodanikuks 1671.a. (Ta pärines Uppsalast), abiellus teistkordselt ~~SYIXX~~ 26.09.1674 Aseri mõisavalitseja Jacob Andresson Bluhmi tütre Anna Margarethaga ning ~~maxi~~ maeti juba 5.10.1674, seega 9 päeva pärast pulmi. Kinnistu jäi noorele lesele, kes 6.12.1675 abiellus Tönningenist pärineva kullassepa-selli Johan Adrian'iga. See sai Tallinna kodanikuks 1675, siirdus umbes 1694.a. Rakverre, tuli pärast katku tagasi ja suri 1716. aastal.

1703.

28.10.1681 (NHB, 307-a) sissekandest selgub, et 1.08.1674 oli kinnistu pärijatevahelise lepinguga jäänud Zacharias Lorenz'ile ja kantakse nüüd tema lese uue mehe, Johan Adriani nimele.

21.04.1703 (NHB, 307-a) sissekandest selgub, et käesolev kinnistu oli juba 1.03.1692 Johan Adriani võlgade tõttu mõistetud kohtu poolt välja kullassepale Frantz Dreyer'ile (pärikes Holsteinist, oli Tallinna kodanik 1660-1698. Tema lesk, Anna Pollack suri 1703.a.). Nüüd loovutavad pojad, Mathias ja Frantz-Johan Dreyer'id ning väimehed, Christoph Mansfeldt ja Jacob Kugelandt (kõik kullassepad!) oma ema ja ämma nimel selle elamu oma kaaspärijale, Christian Schröder'ile.

- Viimane sündis Tallinnas rätsepmeistri Reinhold Schröderi pojana, sai kodanikuks 1686 kullassepana ja suri 1705 kui "Jubelier und bestalter Wardeyer bei dieser Stadt".

Pärast katku osutus lähimaks pärijaks eelmainitud kullassepp Frantz Johan Dreyer, kes sai meistriks ja kodanikuks 1704, oli 1711-12 ameti oldermaniks ning suri 1713.aastal.

Tema lese, linna kirurgi Johan Christian Bieli (ka Bühl) tütre Anna Margareta uuel abiellumisel 1714 kullassepa Joachim Schwengel'iga (kodanik 1714-1761) läks kinnistu üle sellele.

23.10.1724 (NHB, 308-a) kullassepp Joachim Schwengel loovutab Harju tänaval (Schmiedegasse), Dominicus Hassebergi (nr. 545) ja Melcher Lohmani (nr. 542) vahel asuva elamu vasesepale, Erich Beckboom'ile.

- See pärines Stokholmist, sai Tallinna kodanikuks 1717 ja suri 1743. Ta oli abielus Keila köstri Elias Packeli

tütre Anna Magdalenaga, kes suri alles 1774. aastal.

Registreerimatult on kinnistu läinud üle vasesepale

Johan Balthasar Ludwig'ile, kes sai kodanikuks 1761.a.

5.05.1775 (NHB, 806) Johan Balthasar Ludwig loovutab oma maja ja õue, mis asub Ernst Köchly (nr. 545) ja nootari Paul Fonne lese, Anna Elisabeth Schultzi maja (nr. 542) vahel, rätsepa-ameti oldermanile Joachim Daniel Schwanck'ile.

- See pärines Pommerist, sai Tallinna kodanikuks 1752 ja suri 1794. aastal lesena.

Kinnistu nr. 544 järgmised omanikud olid:

01.05.1795 - Jacob Johan Öhrmann, kullassepp 1779-1816

12.02.1815 - Johan August Teich, köösner

28.09.1834 - ~~tema lesk J. ... H. ... Teich, sünd. Rosenstein~~
köösner Rosensteini naine, sünd. J.. H.. Teich

20.06.1872 - Julius Lux (= Luchs), köösner.

10.10.1875 - Albert, Edmund ja Bertha Lux'id

21.10.1892 - Maria-Klaudina Augusti t. Amberg

30.09.1939 - pärisid Leonie Elisabeth Constanze Troitsky j.t.

Märkus: on tähelepanav, et siin asunud kaupmeeste kiviait pärast Harjuvärava sulgemist 1535.a. muudeti elamuks.

Linna teistel tänavatel on aitasid kohandatud elamuteks alles 17. sajandil, kui kaubanduslik tegevus oli ammu soikunud.

Harju 29

Kinnistu nr. 542

16.12.1364 (Erbebuch II, 150) raehärra Hermannus de Lippia loovutab oma kinnistu, mis asub Harju tänaval (in platea fabrorum), Hermannus van der Boken'i (ka Büken, nr. 544) kõrval, Hinkonus Orghel'ile. Völgujäänud 23 marka on hiljem tasutud.

23.11.1366 (Erbebuch II, 208) Hinko Orghel loovutab oma kiviaida, mis asub Harju tänaval, Hermannus de Bokeni (nr. 544) kõrval, kraamikaupmehele (institor) Albertus'ele (= Groningk) veerandi laevaosa eest, mille juhiks on Heyno Korin.

24.12.1372 (Erbebuch II, 445) Albertus Gronink loovutab oma kinnistu Harju tänaval Michahel cuprifaber'ile (vase-sepale). Völgu jääb kuni jõuluni 30 ~~mark~~ marka, mis hiljem on muudetud 15 margaks. Hilisem lisand: Albrecht Groning on kandnud siinseid ehituskulusid veel 20 marga ulatuses ja raehärra Everhardus Kalle omab siin 15 mk.

- Seejärel kaob kontakt.

19.03.1424 (Erbebuch III, 914) Cord swertvegeri lesk loovutab oma elamu oma isale, sepp Hans Berchem'ile.

1.03.1428 (Erbebuch III, 944) sepp Hans Berchem loovutab Cord swertvegerile Harju tänaval kuulunud kinnistu koos kõrvalasuva kiviaidaga Cordi pojale, Clawes swertvegerile. Jaani seegile kuulub 200 mk. ja raehärra Arnd Saffenbergile samuti 200 mk. (Vist ehituskuludeks tehtud laenu?)

1470.a. (AHB, 243-a) nimetatakse seda Clawes Born'i kinnistuks.

1486.a. (AHB, 248-a) surnud Jurgen Borni lese pärijate

Hinrik van Hildeni ja Hans Wusthoffi (1476 kod. Hans Westhoff) volinikud loovutavad Jurgen Bornile kuulunud kinnistu, s.o. maja, mis asub Harju tänaval, (Ludeke) Sul'i lese kiviaida (nr. 544) ja Kedingi maja (nr. 538 või ka 540) vahel, Gherwin Snelle'le.

See puudub kodanikeraamatus, kuid on 1490.a. abiellunud Dortie Limpermaniga.

1509.a. (AHB, 248-a) surnud Gerwen Snelle laste eestkostjad loovutavad eelmainitud maja, mis asub Hinrik Fluwercki (nr. 545) maja kõrval, härra Johan Viandt'ile.

1540.a. 21.05 (AHB, 248-a) surnud härra Johan Väandti laste võõrmündrid loovutavad maja, mis asub Joachim Eylersi kiviaida (nr. 544) ja Clawes Steveni (nr. 540) vahel, kaasparijale Tönnies Viandt'ile.

4.08.1579 (AHB, 248-a) surnud Tönnies Viandt'i kreditorid müüvad maja ja kinnistu, mis asub Severyn schniddekeri (= van der Beke, nr. 544) maja ja Cornelius beckeri (= Veneman, nr. 540) vahel, Steffan Stalmeister'ile.

- See sai kodanikuks 1565.a. Tema lesk, Margareta von Schoten abiellus umbes 1600.a. Hinrich Dahl'iga.

9.05.1606 (AHB, 248-a; NHB, 308) surnud Stepffen Stallmeisteri lese ja härra Henrich Dahli võõrmündrid loovutavad samale härra Heinrich Dahl'ile tema kaasavarana eelmainitud maja ja kinnistu, mis asub Harju tänaval, Severin schnitkeri (nr. 544) ja Cornelius beckeri (nr. 540) vahel.

- Hinrich Dahl sai kodanikuks 1594, raehärraks 1604 ja suri 1632. Tema lesk Margaretha von Schoten suri 1640. a. Nende kätte koondus ajajooksul kümme kond kinnistut. Registreerimatult läks see kinnistu üle nende 1612.a.

sündinud pojale, Hinrich Dahl'ile, kes 1642 sai raesekretäriks ja suri 1654.a. Tema lesk, bürgermeistri Georg Wangerseni tütar Dorothea (+1668) abiellus 1658. a. uuesti linnusekohtu assessori Herman Wöstmaniga.

15.10.1672 (NHB, 308) õilis ja auväärne Herman Zöge (aadlik) loovutab vastavalt 8.06.1672 sõlmitud vahetuslepingule, oma elamu, mis asub surnud Martin Scheffeli (nr. 544) ja Jochim Simoni maja (nr. 540) vahel, Melchior Lohman'ile. - See oli kodanik 1658-1691 ja oli juba 1667.a. omandanud kinnistu nr. 545, mille 1675 sama H.Zöge volitusel laskis kanda Claus Habbe nimele.

Nii oli Herman Zöge käesoleva kinnistu pärija ja vahetas selle 1672. aastal nr. 545 vastu.

14.10.1735 (NHB, 308) on Läänemaa meeskohtu surnud nootari Paul Fonne lesk, Anna Elisabeth Schultz esitanud oma nõudeõigused selle kinnistu suhtes.

24.10.1735 (NHB, 308) Melchior Lohmani (+1691) tütrepoeg, ~~XXXXXXXX~~ Suurgildi vanem Melchior Spiel (kod. 1714-44) loovutab oma vanaisa nimel oleva elamu, mis asub Erich Eeckbeumi (nr. 544) ja Peter Klüsendorfi maja (nr. 540) vahel, eespool mainitud Paul Fonne lesele, proua Anna Elisabeth Schultz'ile, kuna Paul Fonne on selle oksjonilt ostnud.

Edasi on läinud kinnistu pärandi teel registreerimatult -

- Johan Heinrich Derling, Gouvernements-Anwalt

19.10.1799 - Christoph Heinrich Rieseman, kolleegiumi ass.

25.08.1861 - Herman Garlieb Gleiss, raehärra

17.11.1872 - Sophie Krich, sündinud Meiser

24.02.1912 - Ludwig-Ernst-Friedrich Karli p. Krich ja Luise-Therese Nikolai t. Rosenbaum, sünd. Krich.

Harju 31

Kinnistu nr. 540

Näib võimalikuna, et see kunagi kuulus kokku nr. 542-ga.

3.04.1391 (Erbebuch III, 242) Albert Grüningi laste vöör-
mündrid (Johan Kalle ja Volquin van Bremen) loovutavad
puust elamu, mis asub (in platea fabrorum) ~~KÄFFÄ~~ Henning
maja
Rumori kinnistu (nr. 538) kõrval, Johannes Slyter'ile.

Kinnistul lasub kapitale: Niguliste kiriku kasuks 15 mk.
ja raehärra Everhardus Kalle lese ja laste kasuks 15 mk.
(vt. kinnistu nr. 542)

8.08.1399 (Erbebuch III, 457) Johannes Slyter loovutab
oma kinnistu, mis asub Harju tänaval, Johannesele Keilast,
sepale (Johanni van Keghele, fabro). J.Slyterile kuulub
selles majas 30 riimarka.

13.09.1428 (Rentenbuch 753) raehärra Herman Kalle tõendab,
et l-margane rent (kapital 15 mk.), mis lasus Hans Kegele
majal (in der smedestraten), Rumori kinnistu kõrval, on
välja lunastatud.

Seejärele kontakt katkeb.

1475.a. (AHB, 250-a) viidatakse siia kui surnud Diderik
van Grulle majale.

1486.a. (AHB, 248-a) kui ... Kedingi kinnistule.

1518.a. (AHB, 250-a) kui Ladewich Grulle (1513.a. kod.
Lodewich van Grullen) kinnistule.

15.04.1535 (AHB, 251-a) surnud Loddewich Grulle esimesest
abielust sündinud tütre vöörmündrid loovutavad maja ja
kinnistu, mis asub Tönnies Viandti (nr. 542) ja Hinrich
van Esseni maja (nr. 538) vahel, kaasavarana Hans van
Werden'ile, kes selle samas loovutab edasi Clawes Steven'ile.

- Hans van Werden sai "mustpeaks" 1528, Tafelgildi liik-

meks 1533, raehärraks 1539.

- Clawes Steven sai kodanikuks 1535.a.

14.10.1540 (AHB, 251-a) Clawes Stevens loovutab oma eelmainitud maja Jacob Wegener'ile.

- See sai kodanikuks 1535 ja oli ametilt pagar.

23.09.1547 (AHB, 251-a) surnud Jacob Wegeneri lese ja poja vööründrid loovutavad eelmainitud maja ja öue koos planguga, mis tolle maja juurest ulatub kuni Henrik van Esseni (nr. 538) tallini, kaasavarana Godschalck Wilken'ile. - See sai kodanikuks 1547.a. pagarina.

1.04.1552 (AHB, 251-b) Godschalk Wilkeni lese vööründrid loovutavad tema maja ja öue koos eelmainitud planguga, Herman Schmydt'ile, kes selle edasi loovutab Mathias Stamer'ile.

- Herman Schmydt sai kodanikuks 1541 ja oli ametilt sepp.

Mathias Stamer sai kodanikuks 1548.aastal.

Kas pärandina või abiellumisega on kinnistu läinud üle sepale (grofsmed) Hinrich Sandtman'ile (1561: Henrich grofsmit).

2.11.1574 (AHB, 248-b) Hinrich Sandtmani lese vööründrid loovutavad maja ja öue, mis asuvad Hinrich van Esseni (nr. 538) ja surnud Tönies Viandti maja (nr. 542) vahel, kaasavarana Cornelius Feineman'ile.

- Cornillies Feneman oli üldisel vannutamisel 17.02.1574.

8.05.1584 (AHB, 248-b) Cornelius Finemani ~~1584~~ laste vööründrid loovutavad eelmainitud maja ja kinnistu, mis asub Steffen Stalmeisteri (nr. 542) ja Hinrich van Esseni (nr. 538) vahel, kaasavarana Bartolt Schmit'ile.

- See sai kodanikuks 1584 ja oli 1594.a. olderman.

30.10.1604 (AHB, 248-b; NHB, 309) Hans von Ganderßheim

loovutab Bartold Schmitti volinikuna Diedrich Korb-
(II)
macher'ile kui surnud Cornelis Finemani lese ja pärijate
sõjaaegsele eestkostjale eelmainitud B.Schmitti maja ja
kinnistu, mis asub Hinrich Dahli (nr. 542) ja Cornelis
Finemani majade (nr. 538) vahel.

- Seejärel abiellus Cornelis (II) Finemani lesk, Dorotie
von Ampten uuesti pagariga, Joachim Vosz'iga, kes sai
kodanikuks 1605. aastal.

29.04.1631 (NHB, 309) Cornelis Venemani ja seejärel Joachim
Vossi lese, proua Dorotheie von Ampteni sõjaaegne eestkostja
loovutab, vastavalt 28.06.1630 sõlmitud lepingule, lese
pojale, Cornelis (III) Veneman'ile ning tema äraolekul
tema asemikule Volckmar Böddiker'ile maja ja kinnistu, mis
asub härra Hinrich Dahli (nr. 542) maja ja surnud Jochim
Vossi lagunenu maja (nr. 538) vahel.

21.10.1651 (NHB, 309-a) Cornelis Venemani volinik loovutab
Claus zur Haar'ile eelmainitud Venemani maja ja kinnistu
koos õueaia ja õues asuvakiviaidaga ning õueplatsiga.

- Claus thor Haar sai kodanikuks 1650 kaubaselina, oli
Suurgildi vanemaks ja suri 1683.a. Tema esimene naine,
Ebba Elvering suri 1672. aastal, mille järgi abiellus
Eva Thiel'iga.

8.05.1660 (NHB, 332) Claus zur Haar oma naise nõusolekul
loovutab Jochim Simon'ile maja ja kinnistu, mis asub Harju
tänaval, härra Hinrich Dahli (nr. 542) ja Hinrich Meyeri
maja (nr. 538) vahel.

- Jochim Simon pärines Wismarist, sai Tallinna kodanikuks
1658.a. pagarisellina ja suri 1699.a. Tema tütar Anna
Elisabeth abiellus 1697.a. Oldenburgist pärineva pagari

Hans Göders'iga, kes oli saanud Tallinna kodanikuks juba 1693. aastal.

22.10.1717 (NHB, 332) pagarimeister Hans Göhders loovutab maja, mis asub Harju tänaval, Melchior Lohmani (nr. 542) ja surnud Henrich Meyeri maja (nr. 538) vahel, pagarimeistrile Hans Voss'ile

- viimane sai kodanikuks 1711 ja suri 1732. aastal.

3.05.1734 (NHB, 332) raamatuköitja Johan Gellern loovutab Johan Vossi (junior) volinikuna tema ksisale kuulunud maja mis asub surnud Melchior Lohmani (nr. 542) ja pagarimeistri Mathias Gottschalki (nr. 538) vahel, pagarimeistrile Peter Klüendorff'ile, kes selle oksjonilt on ostnud.

- Viimane pärines Mecklenburgist, sai Tallinna kodanikuks 1732 ja suri siin 1762. Esimeses abielus (1732-59) oli ta linnamuusiku Hinrich Pregleri tütre Evaga ning abiellus siis uuesti Anna Elisabeth Greim'iga, kes 1764.a. uuesti abiellus pagarimeistri Joh. Albert Kriedt'iga.

8.04.1763 (NHB, 801) pagarimeister Hans Heinrich Gottschalk loovutab leitnant Johan Mathias Kliesendorffi nimel surnud pagarimeistri ja ameti oldermanni P. Kliesendorfi lesele, Johanna Elisabeth Greim'ile tema surnud mehe maja

- Johan Albrecht Kriedt pärines Wittenburgist, sai Tallinna kodanikuks 1764 pagarina ja suri 1798. Tema lesk (Greim) suri 1805. aastal.

Kinnistu nr. 540 järgmised omanikud olid:

- Heinrich Christian Holtz, kaupmees

07.05.1807 - Jacob Heinrich Nehlsen, linna raamatupidaja (pandipidajana)

01.05.1817 - sama (omanikuna)

03.11.1850 - Eduard Fabian Hoepfener, 2. gildi kaupmees, aukodanik, keiserlik Brasiilia viitsekonsul.

10.06.1860 - Ludwig Hoepfener, kaupmees

03.12.1893 - selle pärijad

3.12. 1893 - Elisabeth Ludwigi t. Hoepfener

25.04.1909 - kaubamaja Höpfener & Co.

Harju 33

Kinnistu nr. 538

13.08.1380 (Erbebuch II, 720) Johannes Heydeman loovutab Johannes Vorste'le Harju tänaval (in platea fabrorum), Nicolai Cruse maja (nr.) kõrval asuva kinnistu.

- Johannes Vorste oli raehärra 1385.a. ning 1389.a. nimetatakse tema pärijaid.

21.04.1393 (Rentenbuch 245) härra Johannes Vorste tütre vöörmündrid loovutavad raehärrale Henning Rumoer'ile (kes abiellus lesega, nende) elamu. Härra Henningi kätt hoolde jääb tütar, kuid tütrele jääb ka elamu vastas (üle tänava) asuv kiviait.

Perekonna elamu läks härra Henningilt üle tema pojale, raehärrale, Albert Rumoer'ile.

18.09.1433 (Erbebuch III, 1067) härra Albert Rumoer loovutab Hinrik Keding'ile Harju tänaval, Gert Valke (nr. 534) kõrval asuva kinnistu, millel on elamu ja kiviait.

Härra Henning Rumori lastele kuulub selles kinnistu 500 mk. (hiljem parandatult 300 mk.).

1457.a. on Hinrik Keding laenanud raelt selle peale 100 mk.

- Hinrik Kedingh sai kodanikuks 1430 ja teda nimetatakse (UB VIII nr. 266, 1430.a.) laevnikuks (schipher). Temalt läks kinnistu üle pojale, Peter Kedingh'ile.

1475.a. (AHB, 250-a) Peter Kedingh loovutab oma isale Hinrikule kuulunud kinnistu (elamu ja kiviaida) Harju tänaval, surnud Diderik van Grulle (nr. 540) ja Hinrik Glasowe (nr. 534) vahel, raehärrale Hennyng Rumor'ile.

- See oli raehärra aastail 1470-1480.

1497.a. (AHB, 250-a) bürgermeister Borchard Herde ja Albert Rumor (kui rhr. Henning Rumori väimees ja poeg)

loovutavad eelmainitud elamu, kuid ilma kiviaidata, Lodewich Tacke'le. - See sai kodanikuks 1476. aastal.

1498.a. (AHB, 250-a) Lodewich Tacke loovutab eelmainitud elamu samuti ilma kiviaidata pagarile, Jacob Steynweder'ile.

- See puudub kodanikeraamatus, kuid on Tallinnas juba 1471.

1507.a. (AHB, 250-a) Jacob Stenweder loovutab eelmainitud elamu ilma kiviaidata Hinrick Dellinckhusen'ile.

1518.a. (AHB, 250-a) raad laseb kirjutada Hinrick Dellinkhuzeni nimele lagunenud (= wöste) kiviaida, mis asub tema eelmainitud elamu ja Ladewich Grulle maja (nr. 540) vahel, ja ta võib seda ümberehitada oma suva kohaselt, kui selle suhtes ei esitata hagi ühe aasta ja ühe päeva jooksul.

- Seega 1497. aastal Rumori või B.Herde kätte jäänud kiviait liideti 1518.a. lagunenuna jälle põhikinnistuga.

1525.a. (AHB, 250-a) Reynolt Dellingkhusen ja tema kaks õemeest (Hinrich Helwich ning Lamberth Roberch) koos õe Katherineke vöormündritega loovutavad Corth Dellingkhusen'ile Harju tänaval, Loddewich Grulle (nr. 540) ja härra Euert Hesselsi (nr. 534) vahel asuva kinnistu, s.o. elamu ja selle kõrval asuva tühja ruumi (kiviaida varemete asemel - de leddighe rume).

20.01.1526 (AHB, 250-b) Corth Dellingkhusen loovutab raeteenrile, Hinrick van Essen'ile oma eelmainitud maja koos õuevärava peal asuva kiviaidaga nagu need asuvad surnud Loddewich Grulle ja härra Euert Hesselsi vahel.

23.10.1529 (AHB, 250-b) Cordt Dellingkhusen loovutab Hinrick van Essen'ile ka eelmainitud tühja ruumi, mis asub Hinrich van Esseni ja surnud Loddewich Grulle vahel.

- Hinrik van Essen sai kodanikuks 1525 ja oli 1534.a.

47

49

juba surnud. Kuid kinnistu püsis tema nimel.

25.10.1611 (AHB, 250-b; NHB, 310) Oleviste kiriku ja Jaani seegi eestseisjad, peamiste kreditoridena surnud Henrich van Esseni XX lagunenu maja suhtes, loovutavad müügi korras pagarile, Joachim Voss'ile varemeis krundi (dat leddige rauh oder gedachte Haus und Hoffstede), mis asub sama Joachim Vossi mölema maja (nr. 540 ja 534) vahel. (Hiljem on kirjutatud: surnud Cornelis Venemani mölema maja vahel.) Seega koondusid ühe pere kätte siin kinnistud 540, 538 ja 534.

29.04.1631 (NHB, 310) surnud Jochim Vossi lese, proua Dorotie von Ampteni sõjaaegsed võõrmündrid loovutavad tolle lese pojale (esimesest abielust) Cornelius (III) Veneman'ile poole sellest varemeis majaplatsist (nr. 540 kõrval).

Teise poole säilitab lesk endale (nr. 534 juurde), et seda sures loovutada oma teisest abielust pojale, Claus Voss'ile.

21.10.1651 (NHB, 309-a) Cornelis Venemani volinik loovutab tema naise teadmisel Claus zur Haar'ile tolle Venemani kinnistu nr. 540 (maja, õueaia, õues oleva kiviaida ja õueplatsi) nagu need on tagapool plangust piiratud ning veel nr. 538 (osa või tervelt) - lagunenu majaplatsi nelja seinaga.

Claus zur Haar jagab selle uuesti kaheks -

18.04.1654 (NHB, 309-a) Claus zur Haar müüb Heinrich Meijer'ile Claus zur Haari maja (nr. 540) ja Jochim Fossi (nr. 534) elamu vahel asuva tühja majaplatsi nelja seinaga.

- Heinrich Meier pärines Riist, sai Tallinna kodanikuks klaasissepa-sellina 1653 ja abiellus klaasissepa Jürgen Mülleri lese, Maria Trost'iga.

1.11.1664 on seal juba maja peal.

3.05.1726 (NHB, 332-a) sissekandest selgub, et Melchert Spieli maja (nr. 534) ja pagarimeistri Hans Vossi maja (nr. 540) vahel Hinrich Meyeri nimel oleva elamu on oksjonilt 15.09.1709 ostnud noor Christian Pregler, kellelt see on läinud pärandina tema õe Anna mehele, pagarimeistrile Matthias Gottschalk'ile. Sellele loovutabki nüüd Ernst zur Mühlen kõigi kreditoride nimel tolle kinnistu.

- Christian Pregler sündis Tallinnas linnamuusiku Hinrich Pregleri pojana, kuid suri nähtavasti katku. Tema õde Anna abiellus esmalt 1710.a. pagarite oldermani Heinrich Warnecke'ga ja 1712.a. eelmainitud Mathias Gottschalk'iga, kes suri 1750. aastal. -

Sellelt läks kinnistu registreerimatult üle tema pojale, pagarimeistrile, Hans/Johan Hinrich Gottschalck'ile, kes sai kodanikuks 1741 ja suri 1775. aastal. Tema lesk, Anna Maria Reimers oli klaasimaalija (Glasmahler) Johan Samuel Reimersi tütar.

25.10.1779 (NHB, 809) Hans Heinrich Gottschalcki lesk, Anna Maria Reimers loovutab (oma väimehele) pagarite oldermanile Friedrich Ziegler'ile elamu, mis asub pagari Johan Albrecht Kriedti maja (nr. 540) ja Jobst Rudolf Haeeksi maja (nr. 534) vahel.

- Friedrich Ziegler pärines Eckernfördest, sai 1765.a. Tallinna kodanikuks pagarina, oli ameti-oldermaniks ja suri 1781.a. lesena.

12.04.1782 (NHB, 809) surnud oldermani Friedrich Ziegleri alaealiste laste võõrmündrid loovutavad eelmainitud kinnistu sadulsepale Gottfried Schmidt'ile.

- See pärines Eestimaalt, sai Tallinna kodanikuks 1776

ja abiellus sadulsepameistri David Rautenbergi tütre
Sophia Charlottega (+1795).

Kinnistu nr. 538 järgmised omanikud olid:

28.12.1794 - Johan Gottlieb Jaeksch, pagar

12.09.1830 - Christian Jaeksch, pagar

20.11.1870 - Friedrich Jaeksch, pagar

13.10.1907 - kaubamaja Höppener & Co.

30.08.1919 - A/S Harju Pank (nr. 538 ja 540).

Harju 35

Kinnistu nr. 534

11.04.1410 (Erbebuch III, 637) Euerd Gruter'ile kuulunud kinnistu loovutavad Clawes Gracias ja Tydike van der Oeste Marquard Zul'ile. Kinnistu asub (in der smedestrade).

- Marquard Zul esineb juba 1394. aastal, olles abielus Thideke Kemenade lesega.

16.11.1414 (Erbebuch III, 731) Marquard Zul loovutab oma Harju tänaval asuva kinnistu Gherd Valke'le.

4.10.1443 (Erbebuch III, 1219) Gert Valke loovutab oma kinnistu ~~XXXX~~ Harju tänaval, Kedingi kinnistu (nr. 538) kõrval, Herman Busing'ile. Hans van me Schede pojale kuulub siin 100-margane kapital.

-Herman Busing (ka Buzinck) sai kodanikuks 1436.

1467.a. tõendab Herman Businck (junior), et on laenanud bürgermeistrilt Marquard Bretholt'ilt 100 riimarka oma isalt päritud elamule ja kinnistule, mis asub Hinrik Kedingi (nr. 538) ja Mertin korBewerteri (Vredeborch, nr. 533) vahel.

1478.a. (AHB, 255-a) Herman Businck loovutab oma eelmaintud elamu Ladewich Tacke'le ja samade õigustega nagu see oli kuulunud Hermani surnud isale.

- Ladewich Tacke sai kodanikuks 1476 ja suri 1504. aastal.

1509.a. (AHB, 255-a) Mathias Kolleri volinikud, toetudes 1502.a. linna uuemasse "denekelbooki" kantud kirjale loovutavad Lodewich Tacke eelmaintud maja, mis asub Hinrick Dellinkhußeni (nr. 538) ja Dirick Barthmani (nr. 533) vahel, raehärrale, Euerd Hessels'ile.

18.05.1530 (AHB, 255-a) härra Euert Hesselsi lese ja laste võõrmündrid (härra Cort Dellinkhusen, Euert Hessels noorem ja Maurities Bretholt) loovutavad eelmaintud maja,

mis asub Harju tänaval, surnud härra Joan Viandti maja (nr. 533) ja Hinrick van Esseni maja (nr. 538) vahel, Caspar Koningk'ile, lihunikule (= knakenhouwer).

- Viimane sai kodanikuks 1527.aastal. Tema lesega abieludes on saanud selle kinnistu omanikuks Hans Stekerlinck, kes 1548.a. oma naise loal laenab oma elamule surnud raehärra Steffen Menti tütrelt Anneke'lt 300 mk.

23.10.1551 (AHB, 255-a) surnud Jasper knakenhouweri lese võõrmündrid loovutavad lese teadmisel ja soovil tema elamu ja öue, mis asub Harju tänaval, Hans Hennemani (nr. 533) ja Henrich van Esseni (nr. 538) vahel, lese teisest abielust pojale, Diderick Stekerling'ile.

Kodanike üldisel vannutamisel olid Hans Stekerling 1550. ja Diderick Stekerling 1558. aastal.

18.04.1600 (AHB, 255-b; NHB, 311) surnud Ditrich Stekerlingi tütre, nüüd oma naise loal loovutab Jurgen ~~xx~~ Sam eelmainitud maja ja kinnistu müügina Cornelius Finneman'ile.

- Jürgen Sahn (ka Samm, Saem) sai kodanikuks 1597 rätsepana ja oli 1597-1600 ameti oldermaniks.

Cornelius Feneman oli samanimelise pagari poeg ja abielus Dorotie van Ampten'iga, kes juba 1605. aastal abielus pagari Joachim Voss'iga.

29.04.1631 (NHB, 311) vennaksed Cornelis (III) ja Hans Veneman'id loovutavad oma ema, kui surnud Jochim Vossi lese Dorothe von Ampteni sõjaaegseile võõrmündritele ning ema surma järele tema teisest abielust pojale, Claus Voss'ile maja ja kinnistu, mis asub Harju tänaval, Jürgen Thieli (nr. 533) ja Jochim Vossi varemeis majaplatsi (nr. 538) vahel.

Nähtavasti surid mõlemad asjaosalised, sest 1641. ja 1642. aastal on selle kinnistu valdajaks Cornelius (III) Feneman, kellele kuuluvad järjestikku ka nr. 538 ja 540. Kinnistupiiride muutmine sel puhul oli taas võimalik.

18.11.1656 (NHB, 311) on see juba Hans Riesenkamp elamu.

- Viimane sai kodanikuks 1629, oli Suurgildi vanemaks ja suri 1657. aastal. Ta oli abiellus Schweder Huetfilteri tütre Elisabethiga.

18.04.1665 (NHB, 311-a) kohtufoogt oma ülesandeis loovutab surnud Hans Riesenkampfi elamu, mis asub Harju tänaval, pastori Henricus Arningi lese maja (nr. 533) ja Hinrich Meyeri maja (nr. 538) vahel, Berent Huetfilter'ile.

- See sai kodanikuks 1661.a. kaubaselina ja abiellus Lucas Wendlandti tütre Catharinaga (+1710).

1.05.1696 (NHB, 423) loovutavad pärijad selle elamu oma kaaspärijale, naisevennale ja vennale, Tieman Hutfilter'ile kooskõlas 25.09.1695 sõlmitud müügilepinguga.

- Tieman Hutfilter oli eelmainitud Berent H. poeg, sai kodanikuks 1699.a. Tema lesk, Thomas von Schoteni tütar Gertraut abiellus 1714. aastal uuesti Peter Schultziga.

16.10.1703 (NHB, 423) Tieman Hutfilter loovutab oma elamu, vastavalt 18.05.1696 sõlmitud müügilepingule, raehärrale Michael Caesar'ile.

- Viimane sai kodanikuks 1694, oli advokaadiks, sai 1703. aastal raehärraks ning suri katku 1710.a. Tema esimene naine (1692-1700) oli Catharina Hutfilter (vist Tieman H. öde). 1701.a. abiellus ta Maria Elisabeth Schwabega, kes 1715. aastal abiellus uuesti pastori Johan Abraham Winkleriga. - See oli 1705-14 Järva-Jaanis ja 1711-43 Koerus.

20.10.1721 (NHB, 423-a) pastori Johan Abraham Winckleri naise volinikuna loovutab rhr. Christoph Krechter maja ja kinnistu, mis asub Harju tänaval, surnud kämmereri Henrich Arningi (nr. 533) ja surnud Henrich Meyeri maja (nr. 538) vahel, kaupmehele Melchert Spiel'ile.

- Viimane sai kodanikuks 1714, oli Suurgildi oldermaniks ja suri 1744. aastal. Ta oli abielus pastori Gotthard Fonne tütre Dorotheaga (+1750).

18.04.1768 (NHB, 423-a) sissekandest selgub, kuid kahjuks ilma daatumiteta, et seejärele oli kinnistu käinud läbi mitme omaniku käest. Need olid:

Carl Friedrich Zander, suurtükiväe leitnant

Christian Hippus, Melchior Spieli väimees, kod. 1732-63,
kaupmees ja lossifoogt.

Hinrich Johan von Glehn, kod. 1758-1760, kaupmees

Nüüd loovutavad surnud kämmereri Peter von Glehn naise Catharina von Drantelni (+1761) pärijad selle kinnistu edasi kaupmehele, Jobst Rudolph Haecks'ile.

- See sai kaupmehena kodanikuks 1737 ja suri 1778. Tema lesk, Melchior Spieli tütar Dorothea suri 1795. aastal. Kinnistu nr. 534 järgmised omanikud olid:

01.06.1792 - Caspar Johan Burchart, kaupmees (pandipidajana).

03.05.1805 - Johan Hunnius, kaupmees

05.06.1831 - Georg Friedrich Baumann,

19.09.1852 - Elisabeth von Landesén, sünd. Scholvin

05.08.1893 - Theodor Karli p. Landesén

20.12.1902 - Otto Hindriku p. Jaakheim

11.02.1922 - testamendi kaudu Karl-Otto Karlson.

Harju 37

Kinnistu nr. 533

3.06.1415 (Erbebuch III, 753-b) Godike Strate loovutab Harju tänaval (in der smedestraten) asuva kinnistu härra Euert Kalherze'le.

10.05.1420 (Rentenbuch 610) Euerd Calherze laenab härra Henning Rumorilt 100 mk. oma elamu peale.

4.08.1441 (Erbebuch III, 1196) Claus Luchterhand ja Hinrik Keding loovutavad Harju tänaval varemini Evert Kalkerze'le kuulunud kinnistu koos ~~KKXXI~~ kõrvalasuva kivi-aidaga Hans Wakenbroeke'le. Kalherze tütrele Margretele kuulub selles kinnistus 250 mk., mille eest Wakenbroeke peab teda hoidma kuni täiseani. Peale selle lasuvad sellel kinnistul veel kapitalid: härra Albert Rumorile 100 mk. ja Hans Beierile 150 mk.

- Hans Wackenbroeck sai kodanikuks 1430. aastal.

27.09.1454 (Erbebuch III, 1310) Jacob Dillenberch loovutab Hans Beier'ile Harju tänaval Busingi maja (nr. 534) kõrval asuva maja koos väikese majaga selle kõrval, nii nagu see varemini kuulus Evert Calherte'le.

-Jacob Dillenberch sai kodanikuks 1447, Hans Beier 1418.a. 1471.a. (AHB, 256-a) bürgermeister Gerd Schale loovutab Harju tänaval, Herman Busingi maja (nr. 534) ja Hans Lippe (nr. 528) vahel asuva elamu ja kinnistu köösnerile (kortz-worter) Mertyn Vredeborch'ile.

- Gerd Scale sai kodanikuks 1435, raehärraks 1446, bürgermeistriks 1457 ja koostas oma testamendi 1477. aastal.

Kuna ta on nii siin kui ka kinnistu nr. 338 puhul on vaikselt ja ilma registreerimata asutunud Hans Beieri järglaseks, siis on siin olnud päranduslik vahekord.

- Mertin Vredeborch sai kodanikuks 1455. aastal.

147.. aastal (AHB, 256-a) Mertyn Vredeborch loovutab Diderik Horst'ile eelmainitud maja ja kinnistu koos väikese majaga selle kõrval. Mertynile kuulub selles 100 mk., mis tuleb tasuda 1477. aastal. Mertyni ja tema naise kasutusse jääb nende surmani väike maja, mis seejärele langeb täielikult Diderikile ja selle pärijaile.

- Diderik Horst sai kodanikuks 1473, tema lesk Barbara abiellus hiljem Rotger uppe der munte'ga (kod. 1484.a.) ja seejärele Diderik Bartman'iga (kod. 1485. aastast) 1485.a. (AHB, 256-a) surnud Rotger uppe der munte lese Barbare võõrmündrid loovutavad Diderik Bartman'ile eelmainitud maja koos päraldistega. Kui noor Diderik Horst täisikka jõuab, siis peab Diderik Bartman temale maksma 200 marka ilma kasvikuta, seni aga peab ta poissi pidama toidul, varustama riietusega ning laskma temale õpetada kirjutamist, lugemist ning vene keelt. Seda on lubanud Barbare.

1516.a. (AHB, 256-a) surnud Diderik Bartmani poja Marteni võõrmündrid loovutavad tema isale kuulunud kinnistu, s.o. kaks elamut ja kiviaida, mis asuvad härra Euert Hesselsi (nr. 534) ja Kurt Schutte (nr. 528) vahel, härra Johan Viand'ile, bürgermeistrile.

10.11.1541 (AHB, 256-b) surnud härra Johan Viandi laste võõrmündrid loovutavad Tartus elava Jürgen Viandi volinikele kaks elamut koos kõrvalasuva kiviaidaga, mis asuvad Harju tänaval, Christoffer Viandi (nr. 528) ja surnud Jasper knakenhouveri maja (Caspar Koningh, nr. 534) vahel. Eelmainitud volinikud loovutavad selle kinnistu samas

edasi Hans Henneman'ile. Jürgen Viandile kuulub selles kinnistus 2200 mk. 6 %-ga.

Hans Henneman sai kodanikuks 1527. aastal.

28.05.1567 on kinnistu valdajaks Diderick Henneman (kod. 1563. aastast) koos emaga.

6.05.1575 (AHB, 259-b) surnud Diderik Hennemani lese vööründrid loovutavad Engell thor Borch'ile kaasavarana kaks elamut koos juurdekuuluva kiviaidaga, mis asuvad Ditrich Stekerlingi maja (nr. 534) ja Herman Potharsti (nr. 528) vahel. Engell thor Borch'i hooldamisele jääb tema kasutütar Clara Henneman.

- Engel thor Borch sai kodanikuks 1570 ja maeti 1603.a. Niguliste kirikusse kui kiriku eestseisja. Ta on abiellunud Diderik Hennemani lesega, kuid tema õigusjärglaseks abiellumisega on saanud Wilhelm^G Giselman, kes sai kodanikuks 1593. aastal, ning suri enne 1606. aastat.

1.05.1618 (AHB, 259-b; NHB, 312) surnud Wilhelm Giselmani tütre vööründrid müüvad kaks elamut koos kiviaidaga, mis asuvad Harju tänaval, Fabian Veldhuseni (nr. 528) ja Diedrich Stekerlingi, nüüd Cornelis Venemani maja (nr. 534) vahel, Jürgen Thiel'ile.

- Seemiseparkal Jürgen Tiell sai kodanikuks 1609. aastal.

3.05.1653 (NHB, 312-a) sissekandest selgub, et Jürgen Thieli suur elamu (nr. 534 kõrval) on varemini müüdnud bürgermeister Bernhard von Rosenbach'ile (sai 1624 rae sekretäriks, 1642 sündikuks, 1643 aadlikuks ning suri 1661) ja loovutatakse nüüd Jürgen Thieli volitusega Johan Habbe'le.

- Hans Habbe sai kodanikuks 1637. aastal, oli Tallinna rae raamatukoguhoidjaks (Librarius) ja suri 1680.a. Ta oli abielus eelmainitud Jürgen Thieli tütre Annaga (+1675).

Sellega eraldati põhikinnistust väiksem maja ja kiviait, mis hiljem moodustavad kinnistu nr. 532.

10.05.1653 (NHB, 312-a) Johan Habbe loovutab Hans Köhne'le maja ja kinnistu, mis asub Harju tänaval, Hans Risenkampi maja (nr. 534) ja Jürgen Thieli väikese maja (nr. 532) vahel.

- Hans Khyn oli Tallinna lihunikusell, sai kodanikuks 1652 ja suri 1657. Ta oli abielus klaassepa Heinrich Holsti tütre Reginaga.

14.10.1662 (NHB, 333) surnud Hans Köhne laste võõrmündrid müüvad eelmainitud elamu, mis asub surnud Hans Risenkampi (nr. 534) ja Heinrich Trumpi maja (nr. 532) vahel, Vincent Voss'ile, kes selle samas loovutab edasi surnud Niguliste pastori Henricus Arningi lesele, proua Elisabeth von Schoten'ile.

- Vincent Voss, pärines Hamburgist, sai Tallinna kodanikuks 1659 kaubaselina ja suri 1695. Ta oli abielus Jürgen Tunderi tütre Bela'ga.

- Heinrich Arning sündis Osnabrückis 1610, sai Tallinna linnakooli rektoriks, 1632.a. gümnaasiumi professoriks ja 1658 Niguliste pastoriks kuni suri 1662. aastal. Tema lesk suri 1694. aastal.

22.10.1695 (NHB, 333) pärijad loovutavad oma kaaspärijale, Henrich Arning'ile tema isale kuulunud elamu, mis asub surnud Berent Hutfilteri (nr. 534) ja Henrich Trumpi (nr. 532) vahel.

- See Henrich Arning sai kodanikuks 1685 kaupmehena, oli Suurgildi vanemaks, sai 1700 raehärraks, oli 1703-10 kämmereriks ning suri katku 1710. aastal.

Kinnistu läks edasi nende tütre Catharina Margareta (+1746) kaudu. See abiellus 1709.a. Christian Buchau'ga (junior), kuid see abielu kestis ainult viimasest augustist kuuni uue aastani. 1711.a. abiellus ta uuesti Thomas Hinrich Schreve'ga, kes sai kodanikuks 1699, oli raehärraks 1721-1729, mil suri. Tema lesk suri 1746. aastal.

25.10.1762 (NHB, 800) surnud rhr. T.H.Schreve ja tema lese väimees, kohtufoogt Wilhelm Heinrich Gernet enda ja oma kaaspärijate nimel loovutab selle, veel Hinrich Arningi nimel oleva elamu surnud kooliõpetaja Johan David Elsteri lesele, proua Magdalena Margareta Lindberg'ile, kes on selle oksjonilt ostnudd

12.05.1797 (NHB, 800) pärijad loovutavad nr. 533 all oleva elamu, mis asub Jobst Rudolf Haeeksi (+) maja (nr. 534) ja surnud Johan Gottfried Ploschkuse maja (nr. 532) vahel, kaaspärijale, Christian David Elster'ile.

- Viimane sai kodanikuks 1777 kaupmehena, sai 1796.a. magistraadi liikmeks ja oli abielus linna vahtmeistri Daniel Heinrich Thoreni tütre Wilhelmina Christinaga (+1800).

Kinnistu nr. 533 järgmised omanikud olid:

13.08.1818 - Heinrich Fr^{ie}dstrand, kaupmees

25.02.1841 - David Gottfried Goberg, kaupmees

14.10.1841 - Peter Hoffmann

26.08.1852 - Elisabeth von Landesén, sünd. Scholvin

05.08.1893 - Theodor Karli p. von Landesén

20.12.1902 - Otto Hindreku p. Jaakheim

Märkus: alates 1852. aastast on see ja nr. 534 kuulunud

ühistele omanikkudele.

Harju 39

Kinnistu nr. 532

See eraldati nr. 533 all eksisteerinud suurest kinnistust umbes 1650-da paigu, kui suur elamu jäi nr. 533 alla ja siia eraldati väikemaja koos kiviaidaga.

1609.a. kodanikuks saanud seemiseparkal Jürgen Tiell oli ostnud surnud Wilhelm Gieselmani tütre vöormündritelt kinnistu nr. 533 ja müünud hiljem suure elamu bürgermeistrile Bernhard Rosenbach'ile (NHB, 312-a).

25.04.1662 (NHB, 333) sama Jürgen Thieli pärijad loovutavad oma väikese maja ja kiviaida, mis asuvad surnud Hans Köhne (nr. 533) ja surnud Fabian Felthuseni (nr. 528) vahel, Heinrich Trump'ile.

- See oli linna muusikus ning oli abielus muusiku Peter Polacki tütre Elisabethiga (+1682). Nende poeg Peter Trump siirdus Toompeale organistik, kuid tütar Elisabeth abiellus 1683.a. kullassepa Reinhold Schröder'iga (kodanik 1683-1710). Ka nende poeg Johan Reinhold Schröder oli kullassepaks aastail 1717-1730.

23.10.1730 (NHB, 441-a) kohtufoogt oma ülesandeis loovutab surnud Hinrich Trumpi nimel oleva kinnistu raehärra Thomas Hinrich Schreve lesele, proua Catharina Margareta Arningile, kes on selle oksjonilt ostnud (lisaks isalt päritud ja kõrvalasuvale kinnistule, s.o. nr. 533 + 532). Too lesk sureb 1746. aastal ja kinnistud jäävad pärijatele.

18.04.1763 (NHB, 441-a) lese väimees, kohtufoogt Wilhelm Heinrich Gernet loovutab enda ja kaaspärijate nimel käesoleva maja, mis asub eelmisel aastal loovutatud suure maja (nr. 533) ja surnud Peter Eckholtzi maja (nr. 528) vahel, lukusseppade oldermanile Johan Gottfried Ploschkus'ele,

kes on selle oksjonilt ostnud.

- See sündis Tallinnas 1718 lukussepa Joh. Freidrich P. pojana, sai kodanikuks 1747, oli Kanuti gildi oldermaniks ja suri 1790. aastal. Tema lesk, Maria Juliana Kritzky suri 1816. aastal.

Kinnistu nr. 532 järgmised omanikud olid:

16.04.1809 - Heinrich Friedstrand, kaupmees

16.02.1832 - Tatjana Michejewa, kaupmehe lesk

17.05.1835 - Georg Heinrich von Suhden, uurmaaker ja linna majalukustaja (Haus-Schließer)

27.05.1841 - Joseph Lux (= Luchs), kingsepp

13.10.1870 - tema lesk ja pojad

09.11.1895 - Oskar ja Theodor Lux'id

09.11.1895 - Oskar Josephi p. Lux

16.06.1917 - Libe-Rosa Abrami t. Frank (Riiast).

Harju 41

Kinnistu nr. 528

1463.a. (Rentenbuch 1046) Clawes gropengeter laenab oma elamule 50 mk. (in der smedestraten) Benthers kopperslegerilt, kes on surnud Peter Gottesami kloostriksse antud lapse vöör-mündriks.

1471.a. (AHB, 260-b) Clawes gropengeteri poeg oma vöör-mündrite kaudu loovutab Hans Lippe'le maja ja ruumi, mis asub (vor der smedeporten) Mertyn köösneri (Vredeborch, nr. 533 ja 532) ning ning Niguliste kirikule kuuluva ja linnamüüri pool asuva nurgaruumi (nr. 526) vahel.

1486.a. (AHB, 260-b) Hans Lippe poja volinikud koos Niclas Grope'ga loovutavad härra Wilhelm Ringkhoff'ile eelmaintud tühja platsi (maja on ilmselt hävinud või lammutatud), mis asub Harju värava lähedal, Diderik Bartmani (nr. 532) kõrval. Härra Wilhelm võib lasta ehitada Diderik Bartmani müüri külge, kuna Diderik Horst (+), kui kinnistu varasem omanik on seda lubanud.

- Wilhelm Rynchoue sai kodanikuks 1472, raehärraks 1477.

Ta oli abielus Segebade Swane tütre Kerstyne'ga.

1491.a. (AHB, 260-b) sõlmivad härra Wilm Rinckhoue ja Diderik Bartman kokkuleppe; härra Wilm on ehitanud öue, oma maja ja Dideriku maja vahele omal kulul müüri ja kui Diderik seda tulevikus kasutada soovib, siis tasub ta härra Wilm'ile poole kuludest.

1518.a. (AHB, 260-b) saanud raehärra pojad, Wilm ja Zeghebade Rinckhof'id loovutavad oma öemehele Kurt Schutte'le maja, mis asub Harju tänaval, Diderick Bartmani maja, mis nüüd härra Johan Vyandile kuulub (nr. 532) ja Wilm Rinckhofi maja (nr. 526, mille omandas isa 1487.a.) vahel.

- Cord Schutte sündis Tallinnas raehärra Gotke Schutte pojana ja abiellus Kerstine Rinckhofiga.

1522.a. (AHB, 260-b) surnud Cort Schutte laste võõrmündrid loovutavad eelmainitud maja Tomas Resener'ile.

- Tomas Reisemaker sai kodanikuks 1522 ja abiellus surnud Cort Schutte lesega.

1.05.1539 (AHB, 260-b) surnud Curdt Schutte laste võõrmündrid loovutavad eelmainitud maja Christoffer Vianth'ile.

25.05.1563 (AHB, 259-a) surnud Christopher Vianti laste võõrmündrid loovutavad maja ja kinnistu, mis asub Harju tänaval, Hans Hennemani kinnistu (nr. 532) kõrval, Herman Pothorst'ile.

- Viimane oli kodanik juba 1550. aastal. Tema lesk abiellus Godeke Honerjeger'iga, kes sai kodanikuks 1577. aastal.

29.10.1577 (AHB, 259-a) surnud Herman Pothorsti lese, nüüd Godike Honerjegeri naise võõrmündrid loovutavad lese maja ja kinnistu, mis asub Harju tänaval, Mathias Otte (nr. 526) ja surnud Hans Hennemani (nr. 532) maja vahel, samale Godike Honerjeger'ile.

13.10.1612 (AHB, 259-a; NHB, 313) mõlema kihelkonna ühise Jumalalaeka eestseisjad kui surnud Godike Honerjegeri selle maja kreditorid loovutavad tolle maja, mis asub surnud Engell thor Borch'i (nr. 532) ja surnud Herman Coltzi (nr. 526) vahel, Fabian Veldhusen'ile.

- Fabian Feldthusen sai kodanikuks 1609 ja oli ametilt sepp (grobschmied). Tema pojast Fabianist sai sadulsepp ja tütar Magdalena abiellus Hans Bartels'iga (kod. 1647.a.)

18.04.1665 (NHB, 313) Hans Bartels oma naise ja selle kaaspärijate nimel loovutab vahetuse korras oma äiale Fabian Felthausenile kuulunud elamu, mis asub Harju tänaval, Hinrich Trumpi (nr. 532) ja Bartelt Königi (nr. 526)

vahel, Peter Eckholtz'ile, vahetuseks nr. 541 vastu.

- Hans Bartels sai kodanikuks 1647 kingsepasellina, oli kinseppade oldermaniks ja suri 1667.

- Peter Eckholtz sai kodanikuks 1657 kaubasellina, ja oli raehärraks 1693-1696, mil suri. Tema lesk, Jüri pastori Jacobus Schultzi tütar Catharina suri 1710.a. Edasises jäid kinnistu üleminekud pikema ajavahemiku jooksul registreerimata, kuid on selgitatavad:

eelmainitud Peter Eckholtzilt läks see üle tütre Catharina mehele Hinrich Jacob Meyer'ile, kes oli kodanik kaupmehena 1689-1701.

Nende tütar Anna Elisabeth abiellus 1711.a. pärastise superintendendi Heinrich Christopher Wrede'ga (+1764).

Nende tütar Anna Lowisa abiellus 1730.a. Carl Johan Schonert'iga, kes oli esmalt advokaadiks, kuid 1743-1766 raehärraks.

Neilt päris kinnistu poeg Heinrich Christoph von Schonert kes suri 1789.a. kui Gouvernements-Anwalt.

Kinnistu nr. 528 järgmised omanikud olid:

02.09.1792 - Carl Johan Nottbeck, kaupmees

27.10.1798 - landraadi von Ferseni lesk, Margareta Elisabeth

25.10.1821 - Nicolaus Friedrich Lütke, kaupmees

20.04.1828 - Semjon von Osersky, Flotten-Ltn., Adjutant

17.06.1849 - majori lesk Amalia Osersky, sünd. v. Winckler

03.07.1873 - Catherine Schwabe, sünd. Neumann

10.11.1889 - Catharina Koch, lesestunud Schwabe, sünd. Neumann

20.12.1913 - Eestimaa apteegikaubanduse ühing

09.05.1936 - A/S Ephag (Estländische Pharmazeutische Aktien-Gesellschaft)

Harju 43 / Mürivahe 1

Kinnistu nr. 526

7.02.1382 (Erbebuch II, 789) Brendeke Kaleman loovutab Marquardus Vos'ile Harju värava vastas asuva nurgakinnistu (hered. angularem, sitam ante portam fabrorum), samade õigustega, nagu see oli kuulunud tema vennale.

20.08.1397 (Erbebuch III, 418) Marquard Vossi lesk Thale loovutab köösnerile, Rolaf Deblake'le (ka de Blake) kinnistu, mis asub Harjuvärava juures (bi der smedeporten). Rolaf annab tallele lesele 6 feringit aastas kuni surmani. Henneke Voss'ile kuulub 1-margane aastarent.

27.01.1412 (Rentenbuch 474) Roleff köösner laenab oma elamule Hans kannegeteri poja Hansu vööründreilt, kelle vend Herman on vaimulik, 15 mk.

8.03.1426 (Erbebuch III, 937) köösner Roleff loovutab Laurens Paye'le puumaja, mis asub nurgal vastu Harjuväravat (vor der smedeporten uppe deme orde). Rolefile kuulub 100mk. kapitalina sellel kinnistul.

19.04.1426 Payen Laurens laenab sellele kinnistule härra Euerd Kalherse'lt 50 mk.

17.05.1428 (Rentenbuch 736 ja 737) Payen Laurens kinnitab, et völgneb bürgermeister Richard Lange'le 5 mk. oma elamu pealt, mis asub - vor der smedeporten. Ühtlasi laenab ta samale kinnistule veel 100 mk. Hinrick Vbbynkhusen'ilt.

19.10.1431 (Erbebuch III, 1024) Hinrik Eppinchusen, Evert Calherce ja köösner Roleff loovutavad endise Paye Laurensi kinnistu, mis asub (vor der smedeporten) Niccles Nieborge (nr.) vastas, Tideke sulversmed'ile (kod. 1430.a.).

Majal lasuvad völad: Bernt Bogel - 130 mk., Hinrik Eppinchusen - 100 mk., tema (s.o. Tideke) ämm - 50 mk.

65

Juba 1471.a. on selle võlgadega koormatud kinnistu asemel nurgakrunt (ortrume), mis kuulub Niguliste kirikule. (AHB, 260-b).

1487.a. (AHB, 260-b) Niguliste kiriku võõrmündrid loovutavad Harjuvärava vastas asuva nurgakrundi härra Wilhelm Rinckhof'ile, keläe maja (nr. 528) kõrval see asub.

1518.a. (AHB, 260-b) Zegebade Rinckhoff ja Kurt Schutte loovutavad oma vennale resp. naisevennale Wilm (II) Rinckhof'ile nurgamaja (ilmselt vahepeal ehitatud!), koos kahe väikese majaga, mis ulatuvad kuni "punase kloostrini" (bette an dat rode kloster); nagu see kõik oli kuulunud nende isale, raehärra Wilm (I) Rinckhof'ile.

- Wilm Rinckhof (jun) suri enne 1535. aastat ja lesk ilmselt abiellus Hans Solingk'iga (kod. 1539.a.).

30.10.1554 (AHB, 260-a) surnud Wilhelm Rinckhofi laste võõrmündrid loovutavad nende sugulasele Mathias Otte'le (kod. 1554.a.) kaasavarana nurgamaja koos kahe kõrvalasuva väikemajaga, mis asuvad vastu linnamüüri (jegen der stadt muren) kuni sanct Rochuse majani. Samas laseb Mathias Otte sellele majale kirjutada oma kasutütre Gertke kasuks 2000 mk. ilma rendita ja oma sugulasele, härra Johan Koning'ile 100 mk. vastavalt proua tahtele.

9.05.1587 (AHB, 260-a) Herman Otto (kod. 1580.a.) loovutab selle kinnistu Herman Koltz'ile (kod. 1572.a.) 1000 margase kapitali katteks, mille tema isa Mathias Otto oli laenanud surnud Herman Pothorstilt selle maja peale, nagu näitab seda linna "middelste denkelbäk".

Hermani kasuõe (steffschwester) Grethke Solingi nõudmised

64

on likvideeritud.

21.07.1589 (AHB, 260-a) Herman Koltz laseb kirjutada oma kinnistule 800 mk. - tho Nien Orgelwerk tho St.Oloff.

20.04.1624 (AHB, 260-a) NHB, 314) täievoliline kuninglik komissar ja Riia asehaldur Adam Schraffer loovutab Fabian Veldhusen'ile tema maja (nr. 528) kõrval, Harju tänava nurgal, kaevu vastas asuva majaplatsi ~~XXXX~~ (Hausstätte).

- Sellega liideti nr. 528 külge.

6.05.1636 (NHB, 314) Fabian Veldhusen loovutab Kanuti gildi oldermanile Mathias Walde'le maja ja kinnistu, mis asub Harju tänava nurgal, Fabian Veldhuseni maja (nr. 528) ja St. Rochuse maja vahel, koos kambriga, mis asub Fabiani õuevärava peal (Müürivahe tänaval).

- Mathias Walde sai kodanikuks 1607 ja oli abielus Catharina Orlins'iga.

22.04.1656 (NHB, 314) surnud Mathias Walde pärijad, Herman Pferdekamp (Weißgerber 1645-1656, abielus Magdalena Waldega) oma naise eest ja Otto Walde lese ning Melcher Walde volinikuna loovutab surnud härra Antonius Walde (Harju-Jaani pastor 1630-1654) lesele, proua Margrete Weßelsile maja ja kinnistu, mis asub Harju tänaval, surnud Fabian Felthauseni (nr. 528) ja St.Rochus-Hausi vahel.

27.10.1665 (NHB, 314) kingsepp-meister Hans Bartels müüb Peter Eckholtziga 14.08.1665 sõlmitud lepingu alusel potsepale (Töpfer) Bartelt König'ile Harju tänaval, Peter Eckholtzi maja (nr. 528) ja St.Rochuse elamu (nr.) vahel asuva maja koos kambriga, mis asub P.Eckholtzi kangi peal.

- Bartelt Könnig pärines Meissenist (von Senftenberg), sai Tallinna kodanikuks 1659 pottsepana ja oli Kanuti gildi vanemaks. Tema lesk, Margaritha Scheffer abiellus uuesti 1671.a. Tönnis Hinrich Flügel'iga (sai kodanikuks 1671 Bremenist pärineva pottsepasellina ja suri 1676).

22.10.1680 (NHB, 314) surnud Bartelt Koningi pärijad loovutavad temale kuulunud nurgamaja Peter Eckholtz'ile (nr. 528 omanikule).

Seejärele kuulub käesolev kinnistu nr. 528 juurde, kuni - 23.10.1772 (NHB, 314) aktuaarius Hinrich Christoph Schonert loovutab oma nurgamaja vahetuse korras (nr. 522 vastu) kaupmehele Johan Friedrich Pauli'le.

- Viimane pärines Rootsist, sai Tallinna kodanikuks 1776 kaupmehena, sai 1790.a. bürgermeistriks ja suri 1812.a. lesena.

Kinnistu nr. 526 järgmised omanikud olid:

17.08.1817 - Reinhold Johan Pauly, Suurgildi vanem

22.12.1842 - raehärra Gloy lesk, sünd Henriette Pauly

08.05.1845 - Georg Ferdinand Bartmer, "Büchschmied"

03.10.1875 - Edmund Heine

10.05.1888 - Christian Eichenthal

18.11.1911 - tema lesk, Louise Wilhelmi t. Eichenthal

06.03.1920 - Hinrik Leesment.

Müürivahe 5

Kinnistu nr. 522-II

25.04.1420 (Erbebuch III, 854) Hans Bolman loovutab lihunikule (knokenhouwer) Hans Pipenbryncke'le (sai kodanikuks 1415.a.) Harjuvärava lähedal vastu linnamüüri asuva kinnistu (by der smedeporten thor muren wart), mis varemini kuulus karjus Assouwe'le. Maja saab valguse Hans spyneri (=ketraja) õuest ja seda ei tohi ehitistega varjata. Majal lasub võlg härra Euerd Holloger'ile - 50mk. - Aasta hiljem on seda akti korratud ja täiendustega:

13.06.1421 (Erbebuch III, 863) Hans Bolman loovutab lihunikule Hans Pipenbryncke'le puumaja koos õuega, mis asuvad linnamüüri jures (by der muren), koos teise väikese ehitisega (een ander cleyne rumeken) puumaja teisel küljel. Dörnse ja selle väikese maja aknad saavad valguse naabri õuest ning keegi ei tohi neid ehitistega varjata. Ka räästavesi võib vabalt langeda naabri õue. Bürgermeister Euerd Hologer omab selles kinnistus 50 mk. Hilisem lisand: selle kapitali kasv (3 mk.) langeb (Katariina kloostri) munkadele esimese missa pidamiseks.

2.04.1433 (Rentenbuch 824) Hans Pipenbrink laenab oma kinnistule Smedingi laste võõrmündritelt 50 mk.

12.05.1447 (Erbebuch III, 1254) Hans Pipenbrink loovutab oma väimehele Cort Vunke'le (kodanik 1433. aastast) ühe aia, mis asub väljaspool Karjavärvat.

8.11.1448 (Rentenbuch 985) Hans Pipenbrink on laenanud Bernt Boegel'ilt 130 mk. oma kahele kinnistule, mis asuvad Harjuvärava juures (vor der smedeporten).

- Sellega katkeb edasine kontakt.

1518.a. (AHB, 260-b) kuulub kinnistu nr. 526 alla Harju

tänava nurgal asuv maja (orthus) ja veel kaks väikest maja Müürivahe tänava joonel ning need ulatuvad kuni "punase kloostrini" (rode kloster).

30.10.1554 (AHB, 260-a) ulatub sama kinnistu välja kuni - sanct Rochus-~~XXXXX~~ Haus'ini.

St. Rochuse maja nimetatakse siin veel aastail 1636, 1656, 1665 (NHB, 314).

NHB, 315 on käesoleva kinnistu kohta sissekanne:

St. Rochuse maja Müürivahe tänaval (hinter der Mawren vor der Schmiedeporrtten) Harjuvärva juures. Kuulub nüüd Jumalalaekale. Nüüd Herman Pferdekamp'ile.

- See sai kodanikuks 1645 kui Stokholmist pärinev parkal (Weißgerber) ja suri 1656.a. Ta oli abielus Magdalena Walde'ga, kes 1657 abiellus uuesti parkali Jacob Scheffleriga (kodanik 1658-1679.a.).

17.04.1649 (NHB, 315) üldise Jumalalaeka eestseisjad loovutavad Herman Pferdekamp'ile kinnistu "St. Rochus-Haus", mis asub (in der Schmedestr. hinter der Smedeporten Mawren, seega Müürivahe tänaval) surnud Fabian Felthuseni maja (nr. 528 osa, mis ulatus Müürivahe tänavale) kõrval.

23.10.1649 (NHB, 315) Herman Pferdekampf loovutab surnud Hans Meyeri lesele, proua Agneta Risenkamp'ile endisest St. Rochuse kinnistust lagunenuid ~~KXX~~ kiviaida koos juurdekuuluvate kambritega ja väikese õuega. - Selle aktiga anti siit juurdelõige kinnistule nr. 513-I.

18.04.1651 (NHB, 315) Herman Pferdekampf loovutab siit veel Mathias Johnsohni lesele ühe vana kiviaida varemed koos selle all olevate keldritega. See asub eelmainitud Hans Meyeri lesele eraldatud osa (nr. 513-I all) ja

Herman Pferdekampfi öuevärava vahel.

- Need mõlemad eraldatud osad endisest St. Rochuse IX kinnistust liideti erinevatel aegadel nr. 513 juurde.

Edasi jälgime järelejäänud osa:

26.10.1658 (NHB, 315) Hans Bartels loovutab surnud Herman Pferdekampfi elamu, mida nimetatakse St. Rochuse majaks, ning asub surnud Fabian Felthauseni (nr. 528) kõrval, Jacob Scheffler'ile.

- See pärines Sileesiast, sai 1658 Tallinna kodanikuks parkalina (Weißgerber) ja suri 1679.a. 1657 abiellus ta Herman Pferdekampfi lesega, kes suri 1670. Siis abiellus ta 1671.a. uuesti Barbara Catharina Wielandiga (+1701), kes 1680.a. lesena abiellus jälle parkaliga, Jürgen Paul'iga, kellele viis kaasa ka kinnistu.

- Jürgen Paul pärines Naumburgist, sai Tallinna kodanikuks 1680 parkalina ja suri 1704. aastal.

21.10.1698 (NHB, 351) meister Georg Paul loovutab

2.06.1680 sõlmitud lepingu alusel (oma naise esimese mehe pojale) Gottfried Scheffler'ile tema isale kuulunud elamu, mis asub Müürivahe tänaval, surnud Fabian Felthauseni elamu (nr. 528) kõrval.

- See Gottfried Scheffler sai kodanikuks 1684 parkalina ja suri 1717. aastal lesena. Temalt läks kinnistu registreerimatult üle tema pojale Gottfried (II) Scheffler'ile, kes sai kodanikuks 1713 samuti parkalina, oli Kanuti gildi oldermaniks ja suri 1753. Tema lesk, Susanna Maria Storm suri alles 1772. aastal.

23.10.1772 (NHB, 804) sissekandest selgub, et Gottfried Scheffleri nimel olev elamu, mis asub (hinter der Schmiede-

pforten Mauer = Müürivahe tänaval) surnud Peter Eckholtzi elamu (nr. 528) kõrval, on pärijate poolt oksjonil müüdud kaupmehele Johan Friedrich Pauly'le, kes selle 20.10.1772 sõlmitud vahetuslepinguga (nr. 526 vastu) loovutas kubermangu valitsuse aktuaaridusele Heinrich Christoph Schonert-ile, kelle nimele see ka nüüd kantakse.

- Johan Friedrich Pauly pärines Rootsist, sai Tallinna kodanikuks 1766 kaupmehena ja suri 1812. aastal.

- Heinrich Christoph Schonert sündis 1737 ja suri 1789 ning oli abielus Anna Margareta Harpe'ga (+1807).

12.05.1777 (NHB, 804) Heinrich Christoph Schonert loovutab 1.03.1777 sõlmitud lepingu alusel kaupmehe Andreas Friedrich Frantzen'i lesele, proua Gerdruta Elisabeth Jürgens'ile oma elumaja, mis asub surnud Peter Eckholtzi maja (nr.528) ja surnud bürgermeisteri Christian Wistinghauseni väikemaja (nr. 513 tagaosas Müürivahe tänaval), vahel.

- Andreas Friedrich Frantzen pärines Kuressaarest, sai Tallinna kodanikuks 1772 kaupmehena ja suri 1776. Ta abiellus 1774.a. Gerdruta Elisabeth Jürgensiga, kes lesena 1779 abiellus uuesti Johan Georg Wilhelm Felicius'ega, viies sellele kaasa ka kinnistu.

- Viimane pärines Flensburgist, sai Tallinna kodanikuks 1779, oli aastail 1798-1805 raehärraks ning suri 1823.a. Pärast esimese naise surma (1781.a.) kinnistu jäigi temale.

Kinnistu nr. 522 järgmised omanikud olid:

10.05.1810 - Anna Catharina Strahlfeldt, sünd. Freundling

17.02.1853 - Joachim August Jacobsohn, sadulsepp

16.01.1873 - Marie Hio

15.11.1890 - Anna Denisi t. Männik

22.03.1902 - Martin Karli p. Broscheitis

22.01.1910 - August Frantzi p. Kekert.

72

Müürivahe 7

74

Kinnistu nr. 522-I

St. Rochuse haigla rajati 1520-dail aastail ja selle hooned asusid suurel krundil Müürivahe tänava ääres, ulatudes kinnistu nr. 526 resp. 528 piirist kuni nr. 515 piirini välja, seega käesolevas nr. 522-II ja 522-I. 1649.a. aprillis loovutasid Jumalalaeka eestseisjad selle kinnistu tervikuna Stokholmist pärinevale parkalile Herman Pferdekamp'ile, kes juba oktoobris loovutas sellest osa (lagunenud kiviait kambritega ja väike öueplats) Hans Meieri lesele, Agneta Risenkampf'ile, kes selle liitis oma kinnistu (nr. 513-I) juurde, saades nii väljapääsu Müürivahe tänavale. (NHB, 315).

18.04.1651 (NHB, 315) Herman Pferdekampf loovutab ühe kiviaida varemed (ein altes Steinhaus-Raum) ja nende all asuvad keldrid, mis asuvad Müürivahe tänaval, Hans Meieri lese öuevärava (nr. 513-I) ja Herman Pferdekampfi (nr. 522-II) öuevärava vahel, Matthias Johnsohni lesele.

- See on käesoleva kinnistu territoorium.

19.04.1678 (NHB, 315) Mathias Johnsohni lese surma järele rae otsustega 6.07.1677 linna omandiks loetud kinnistu, mis asub Müürivahe tänaval, Jacob Scheffleri senise elamu (nr. 522-II) ja surnud Jürgen Meieri öue (nr. 513-I) vahel, eelmainitud Jacob Scheffler'ile (nr. 522-II).

- Seega olid ajutiselt liidetud nr. 522-II ja 522-I.

21.10.1698 (NHB, 351) sissekandest selgub, et pärast Jacob Scheffleri surma (+1679) jäi ühine kinnistu tema lese ja pärijate valdusse, kuni need 2.06.1680 sealse kinnistu jagasid kaheks. Nüüd kantakse suur elamu Jacob Scheffleri poja Gottfried Scheffleri nimele ja väike elamu, mis asub

tolle suure elamu (nr. 522-II) ja surnud Jüngen Meieri
öue (nr. 513-I) vahel, Jacob Scheffleri lese, Barbara
Catharina Wielandi (+1701) uuele mehele, Georg Paul'ile.

- Jürgen Paul pärines Naumburgist, sai Tallinna kodanikuks
1680 parkalina ja suri 1704.a. lesena.

Väärrib märkimist, et 1651.a. oli siin vana kiviaida vare-
med ja selle all ~~KÄKKIK~~ keldrid.

1678.a. oli Mathias Johnsohni lesest maha jäänud ja linnale
langenud pooleldi kivist, pooleldi puust väike maja (Häuschen)
1698.a. oli väike elamu (kleines Wohnhaus).

17.05.1707 (NHB, 351) olderman Andreas Schilly koos surnud
Georg Pauli pärijate vööründritega loovutavad väikese
maja, mis asub (Müürivahe tänaval) Chr. Buchau öue (nr.
513-I) ja Gottfried Scheffleri elamu (nr. 522-II) vahel,
vastavalt 18.07.1706 sõlmitud lepingule, siinsele kokale,
Martin Hahn'ile. - See sai kodanikuks 18.06.1707 kui
Martin Haan.

14.10.1737 (NHB, 351-a) kingsepp-meistri Jürgen Witte
surnud naise, proua Maria Bergi pärijate (Christian Berg
ja eemalviibiv Carl Oitmann) volinikuna loovutab kinseppade
ameti olderman Herman Alandt surnud Martin Haani nimel
oleva maja, mis asub (Müürivahe tänaval) Simon Lantingi
lese, proua Margareta Buchau öue (nr. 513-I) ja parkali
Gottfried Scheffleri maja (nr. 522-II) vahel, eelmainitud
kingsepp-meistrile Jürgen Witte'le.

Sellest nähtub, et vaadeldav kinnistu oli Martin Hahnilt
pärandina läinud üle Marie Berg'ile ja selle surma järele
tema lesele, Jürgen Witte'le.

- Viimane oli kehalik, sai kodanikuks 1717 kingsepana ja

77. 76
ja suri 1740. aastal. Tema esimese naise (Maria Berg) kohta puuduvad lähemad andmed, kuid 1734 abiellus ta uuesti surnud kingsepa Gustav Johan Gunnemani tütre Anna Dorotheaga, kes 1742. aastal abiellus Danzigist pärineva kingsepaga, Johan Jacob Taussemer'iga, kellele viis kaasa ka kinnistu:

18.04.1746 (NHB, 446) kingsepp-meister Johan Jacob Taussemer loovutab enda ja oma naise Dorothea Gundmani nimel Simon Lantingi lesele, proua Margaretha Buchau'le ning viimase asemel tema pojale, kämmerer Christian Wistinghausen'ile surnud Jürgen Witte nimel oleva maja, mis asub eelmainitud Simon Lantingi lese öue (nr. 513-I) ja Gottfräed Scheffleri maja (nr. 522-II) vahel.

- Sellega ka käesolev osa endise St. Rochuse haigla suurest kinnistust liideti nr. 513 alla.

Iseseisvaks jäi endisest St. Rochuse haigla kinnistust ainult suur elamu (vt. kinnistu nr. 522-II).